Reg No. M. 3152.

జమీందార్

నెల్లూరు నుండి ప్రతి శుక్రవారమున వెలువడును.

సంపుటం 4 | 12-10-1934—శుక్రవారము. | సంచిక 3, 4

సంచిక చందా రు 4-0-0.
విడిపతిక 0-0-6.

కొలిడా దెబ్బలు

(విమర్శ రాయము).

నెల్లూరు మునిసిపల్ అధ్యక్ష కిరీటాన్ని మూర్చే ప్రతి ఒక్కరు ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఎవరు ఫాన్సనెల్లూరుండేది కొంచెం ఆలోచిస్తాం. సెంబరు ఓక్, శ్రీయుత వరసింహాచార్యులవారిని తెరమీదకు తెస్తాం. వీరుపూర్వం అధ్యక్షులుగా కొంతకాలం చక్కగానే పాలించారని టాము. వయోవృద్ధులుగా ప్రజాభిమానులు పొందారు. అన్నిటాగానే ఉన్నయిగాని, వీరి వయస్సు జబ్బీసు బదిలాయించుకొని వేరులో ఉండవలసిందని వీరిమిత్రులెల్లరూ తీసుకుపోతుంటారు. అనేక పోతేవారి వయస్సులు బాగా తగ్గియున్నవి పోతయి వేధయం. అందుకనేగా ఇటీవల స్థానాలలో పెద్దలకి అభ్యర్థించడంలో తమ చక్కిల్లంతా ఫలాపా, ఫలాపా జబ్బీసు దుస్తులతో రావాల్సిందని హుకుం పాదయకేస్తే ఖద్దరు ప్రతాన్ని కడగాపెట్టి అరుపాట్లు పాలించాలి సాచ్చింది. ఏకాకమాను. దీనికి సంబంధం లేక పోయినా మాటొచ్చి వస్తుము మంచి చెడ్డ అనుకోవటంచ్చాం. ఐదుందారీ వైతుల విమర్శల్లో మాత్రం వీరికంటె ఇవాబీ యాభ్యులే పాపం వీరికే కొంతవరకు న్యాయాన్ని నిర్ణయించగా జమీందారుగారికి కలవా యిస్తారంటారు. ఇది యిక్కడ అప్రస్తుతమైనా గుణాన్ని గూర్చి విమర్శించటమన్నది చెప్పకే తెలుస్తుందా? ఏదెల్లున్నా ఓటిచ్చే వారికే? కాబట్టి మళ్ళీ తెరతీయుతాం. సెంబరు టు, సుబ్బారావు పంతులవారు. వీరి పాపద్ధాపాపాధ్యాలట్లుంచి వీరి పార్టీనియమంబాగా లేదని మొదటి నుంచి అందరికీ అనుమానమే! వీరినాయకత్వమతం మీద ధ్వజమెత్తిన ఇతర పార్టీలు స్నేహార్థ్రతేగాని, కాన్లో కార్యక్రమంలో మత ద్వేషం ప్రకటించని కారణం మీద వీరి సెంబరు భాషేమి? కాబట్టి సభ్యుల్లో వీరికి బలం కుండి లేదు. కాబట్టి వీరొక్కరి గూర్చి ఆలోచిద్దాం. సెంబరు శ్రీ. లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు. వీరిపార్టీయుంచ్చడ్డవారే! అప్పుడప్పుడు కొన్నిట్లో క్రియాశీల లాభసరసిస్తారు. ప్రాస్పెక్ట్‌లోని మంచి చెడ్డం మీరెప్పుడూ. పార్టీ ఉంచేగా వీరి విమయాలాలోచించుకోవటానికి. కాబట్టి యివీవదలడాం. సెంబరు ఫోర్, ఎ. సి. రెడ్డిగారు. వీరు విద్యావంతులు, యువకులు, కొంతి క్రియాలు, ఖద్దరుధారులు కాని వీరికి

ధ్యాసయినంతవరకు స్వతంత్రంగా పాటిచేస్తారంటారు. ఆలాంటప్పుడు అభ్యర్థుల విషయాన్ని నిర్ణయించడం అట్లా ఆపుచాం. సెంబరు ఫుయిష్, కేబాలంచు గారు. వీరు నెల్లూరు మండలమున కీర్తిప్రతిష్టల సంపాదించిన ఉన్నత కుటుంబానికి చెందినవారు. వీరి పూర్వులెన్నో యుక్తకార్యములున్నను ఏ పంచాయతీలోగాని ఎన్నికల పోటీలోనిల్చిన పరిస్థితులు వీరి వంటట్టి గౌరవ మర్యాదల కుంగదీస్తాయని నిష్పక్షపాతంగా పటించేవారు. ఈరెడ్డి యువకులు రాజకీయాల్లో కొక్యంకల్పించుకోవాలనే యీమాట మంచిదే! వీరు ధనవంతులు, పలుకుబడి కల్లవారౌటం మూలాన అన్నిపార్టీలవారు వీరు వీరుకోవాలనే ఆలోచిస్తారు. అన్నిపార్టీల వారు ఇష్టపడేవాడే అభ్యర్థి కావాలనే ఆలోచిస్తారు. రెడ్డిగారుమాత్రం పోటీకేలాంటి ప్రయత్నమేవ్వకపోటంచేత వీరు ఖద్దరుధారులు పుచ్చుకోవడం కొంత. పురుషుల్లో రెడ్డిగారి నడవడిండానే జబ్బీసు పార్టీ విషయాల్లో చెప్పడం పొరపాటు. రెడ్డిగారర్థంలేని ఉపాధ్యక్షపదవి కాబట్టి జాతీయోద్యమం తోపాటు వీరినిగూడ పరాధీనంగా ఎన్నుకోవలసివారు.

ఒకసారం ఆలోచించండి తిక్కవరపురామిరెడ్డిగారిని గూర్చే! రెడ్డిగారి ఆకతాయిలు విన్నవే! పార్టీపత్రికలు అనుభవమే! చిన్నచిన్నలో పొలాన్నయంచే అది పభ్యులు విద్యుక్త ధర్మాలు మెరిగినవే ప్రాధాన్యులయ్యే పారా గాంధీగారు అధ్యక్షుడు వీరానికి పోటీ కేకివా లోపాలు కనపడడానే ఉంటుని. కాబట్టి ఉన్నవారిలో నెలు పొందాలంచే ఇలా ఒక స్థానానికి ప్రాముఖ్యత అంటను ఒకపోటు చేత అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష స్థానాలు పోటీలేకుండా అయినాకాని. ఇంకను కొంతను చ్యాం చెయ్యాలె. ఏమంచు నెలవ చెప్పేదను ఒప్పుకొనే సమస్యనే ముందుగా చ్యాంతో పార్టీలోపొత్తులుంటుండడానికి ఒప్పుకోవాలె. లేకపోతే పట్టి పట్టి రగులు జబ్బీసు పిల్లి తీరస్తది.

ఏది ఎట్లున్నా మునిసిపాలిటీలోని కొందరు సభ్యులలా ఒకరోజు సమావేశమై వీరందరిలోక్కరిని స్థానాన్ని పంచుకోవాలి అంతను ఏకగ్రీవమన్నట్లు ఫణికిపుడం చాలాముఖ్యము. అట్లు లేక ముందుగానే మాటయిచ్చామని, ముందుగానేవారి పాయి, పలుకుబడి, విద్యావిధానంలో వున్నామని మాను కొన్నిచో ఇంక లేటు చేయక ఒత్తిడికి మీరు లొంగకతప్పరు. స్థానము ప్రాధాన్యం చ్యాంచ్యాదే. పబ్లిసిటీకి మాత్రం మీరు పబ్లిసిటీస్తే. మంచివారై ఎన్నుకొండి. మీ మంగాను కాదని చాలామంది అభిమానిస్తారు. మీలో మీరు కేవలంలో, పబ్లిసిటీ కొట్టుకొని ప్రజాక్షేమాన్ని మరిచిపోయినా, చచ్చినకళ మీరు మునిసిపాలిటీనుండి బయటపడలేరు.

"రంగకే ఓటియ్యవలెనన్న"

నెల్లూరు వెంకట్రామనాయుడు.

రంగకే ఓటియ్యవలెనన్న - భారతస్వతంత్ర రంగను గెలిపించుగదరన్న - రంగను ఓడించుటకున్నైరాజ్ఞ (మీరాజానులు) లదెమోచున్నవారలు - రంగమున నీక్రమలిధజూపి . రాజమాటను కాలదన్ని ॥రం॥

పిచ్చుపిలువ తెలుసుకోవరన్నా - ఒకపూటపొడికే - ఓటునిచ్చుటనిస్సంశేటన్నా - ఓటుతోనేనుంచుస్వేచ్ఛా - కోటబట్టగవలసియున్నది - నేటికైనను నిగురమేలొక్కని - పాటిస్వార్థముపొందమముతో ॥రం॥

చింతతొడికి లొంగనలదన్న-ఒకపూటతిండెకుంచుము ఆకలిదీరుకొట్లన్నా - చిము తిండితో మోసపోయి - నుందమతులకు ఓట్లనిచ్చి - అంకులోభముదలిసి నెనుకను - కుందలాభము లేకు - ప్రోఫెసర్ ॥రం॥

పాలనము సేచేతిలోదన్నా - నివెక్కుకొన్న ప్రతినిధియై పెత్తనపారన్నా - పాలంబువ కెనపమోన్యకొ - ప్రతినమున దోచిపుకుండిన - పాలనముచెడిపోగ యిప్పటి - పాలనమేలుప్రజ గావున ॥రం॥

ముసుకాలము గైతుదేనన్నా - నిగురించకను నీవును పాల్గొనసిద్ధపడుమన్నా - ముసుకాలములోన నీవా - పందపడగిలదేఖలున్నవి - కనువదె లెలతెల్లవారక - ముదే స్థానము నాక్రమింపను ॥రంగ॥

నిస్తుభారము హెచ్చెగదరన్నా పగబెల్లఱొడ్డిన - నిస్తుదస్తురంలోటు గదరన్న - నిస్తుభారముహెచ్చె గైతుల - నిక్కు చెల్లమినుమ్ముక్కును - కస్తహెచ్చెను ద్రవ్యనుగక్ కష్టములడిచేటియోనుము ॥రం॥

కులములతోనువకేము జోలన్నా - కష్టించిగున్నే కులముకాదేవా నాపంకుజన్నా - కులముగడలబెట్టి మనలో - పలుపు భేదమురగులజేసి - బలము సంపాదింపనెంచెడి - తులవలను విపనాడి ప్రోఫెసర్ ॥రం॥

నుంచిచెప్పల వరమునలేన్న లోకంబుగదవడి కొంచెమైనను శ్రమపడలెనన్న - మంచిచెడ్డలజోలిమాని - వంచనచేసేకంపు నింపిన - బొంచినిన్ను అధోగతికి ద్రోయుము కాలము వచ్చు చున్నది ॥రంగ॥

వెంకటగిరి పల్లెల బాధలు

రైతుల మీద కేసులు పెట్టించుట

నివారణోపాయము

ఈమధ్య ఎస్టేటువారు క్రొత్తపద్ధతి ప్రారంభించారు. రైతుల్లో కొందరిని చీలదీసి వారి కుద్యోగాలిచ్చి వారితో జీతాలిచ్చి రైతుల మీద కేసులు పెట్టించి బాధలు పెడుతున్నారు. ఈపద్ధతిని అత్తివరము, పాలకోలు, తిర్గంపాడు, అల్లూరుపాడు గ్రామాలలో చేస్తున్నారు.

పాలకోలు గ్రామంలో తంటిరెడ్డి మల్లారెడ్డి మరియొక ఇద్దరిని చీలదీసి వారిక్ల క్రింద ఉద్యోగమిచ్చి వారిచేత కేసులు పెట్టించుచున్నారు. తిర్గంపాటిలో వేముల నారాయణప్పనాయుడు కర్ణాలను ఉద్యోగులుగా నియమించి అట్లే తిర్గంపాటివారిని చిక్కుల పెట్టుచున్నారు. అట్లే అల్లూరుపాటిలో గోపాల మునిరెడ్డి కరణాలను చీలదీసి ఆగ్రామస్థులను భయపెట్టించుచు ఇబ్బంది పెట్టుచున్నారు.

దీనిని నిజముగా ఉద్యోగులు నివారించేయ దలచిన్న తంటిరెడ్డి మల్లారెడ్డిగారిని, వేముల నారాయణప్పనాయుడుగారిని, గోపాల మునిరెడ్డి పాలకేటి పాపిరెడ్డి వగైరా ఫారెస్టు వాచర్లను ఈఉద్యోగాలనుండి మరియొక ఉద్యోగాలకు మార్పించి యున్న యెడల ఈచిక్కులు రావు.

జిల్లా కలెక్టరువారు ముఖ్యముగా పాలకోలు, తిర్గంపాడు, అల్లూరుపాడు గ్రామముల తనిఖీచేసి ఆరైతుల మీద పెట్టిన కేసులను, అన్ని కేసులలోను వారికేపడిన జుల్మానాలను, సమనించి, అన్నిటంటికి మూలకారకులైన వైనాలెల్లను ఇతర ఉద్యోగాలకు మార్పించి రైతులకు సాయము చేయవలెను. ఈ కష్టకాలములో, పంటలులేని దినాలలో మెట్టకొండలలోని రైతులనిట్లు బాధలుపెట్టిన చాలాకాలము సహించి జీవించి యుండజాలరు. కావున కలెక్టరు దొరవారు తక్షణం జోక్యము పుచ్చుకొని న్యాయమును ప్రసాదింప ప్రార్థన.

నె. వెంకట్రామానాయుడు,
వెం॥ జ॥ జ॥ రై॥ సంఘ
కార్యదర్శి.

జస్టీసు పార్టీ సమావేశము.

నెల్లూరు.

న॥ నరిసింహారావు, పున్నయ్యశాస్త్రిగార్లు హాజరగుట.

నెల్లూరు అక్టోబరు 3 తేది:—

నిన్నటి సాయంత్రం వెంకటగిరివారి బంగళాలో జస్టీసుపార్టీ వారంతా సమావేశమైనారు. ఇందుకు హాజరైనసభ్యులు కుమారరాజా సాహెబ్, మాలకొండారెడ్డిగారు, అబ్బాయినాయుడు గారు, యూసూఫ్ సాహెబ్ గారు, గోవిందరెడ్డి గారు, గుంటూరు ప్రముఖులు నడింపల్లి నరిసింహారావుగారు, పున్నయ్యశాస్త్రిగారు, కొపరాజు రామయ్యచౌదరిగారు, భావయ్య చల్లద్రవాళి గారు, మొదలగు ప్రముఖులు.

విషయము, అసెంబ్లీ సభ్యత్వము, మునిసిపల్ అధ్యక్ష పదకీరణము, సెనెట్ ఎన్నికలు.

అసెంబ్లీ సభ్యత్వాన్నిగూర్చి నాయకుని తరుగా గోవిందరెడ్డిగారి నడిగిరి. తాను 26 తేదినే నిర్ణయగా వదలుకొన్నట్లు చెప్పివేసిరట. అంతట కొపరాజుగారికి పనిచేయ వలసినదిగా కుమారరాజాగారును, బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారును చెప్పిరట. సభ్యులు వల్లెయనిరట.

మునిసిపల్ అధ్యక్షత విషయము రహస్యముగా జరిగినట్లున్నది.

సెనెట్ కు బూసపల్లి వెంకట్రామారావుగారును, మాలకొండారెడ్డిగారును, పలాం సాహెబ్ గారును, మురంర సుబ్బారెడ్డిగారును, నామినేషన్ చేసిరట. కింగు మేకర్సు అందరికి రాజకీయ మాలకొండారెడ్డిగారే యుండునట్లు నిర్ధారణచేసిరట.

నడింపల్లి నరిసింహారావుగారును వారి ముఠా వారును గ్రామములలో తిరిగి కొందరిని ఏజెంట్లను నియమించిరట. ఆంధ్రపత్రిక విలేఖరి యింటికి గూడ వీరు విచ్చేసి ఏజెంటుపదవికి అర్థించినట్లు తెలిసినది. విలేఖరి ఆంధ్రపత్రికకు ఈ విషయమే వ్రాసినట్లులేదు. నరిసింహారావుగారును, వారి బ్రాహ్మణ ముఠావారును, జస్టీసు పక్షములోచేరి బాహాటముగా పనిచేయుచున్నట్లు యిచ్చట వదంతులుగానున్నవి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు ఈమధ్య యీ విషయములోనే వెంకటగిరికివచ్చి వెళ్లినట్లు కూడ తెలియుచున్నది.

గోపాలరెడ్డిగారిమీద అభిమానము విరగబడ్డట్లు ప్రచారముచేయుచుండిన ఈ ముఠావారు రెడ్డిగారు నెల్లూరులో ఉన్నా గూడ వారిని దర్శించిన పాపానపోలేదు.

నిన్న జస్టీసు పార్టీ మీటింగు జరిగెడి వేళలోనే టౌనుహాలులో గాంధిగారి వర్ధంతి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగి బ్రహ్మాండమైన ఉత్సవము జరిగినది. ఈ నరిసింహారావు పార్టీవారు ఇందులో పాల్గొనలేదుగదా, ఆ సమయాన్నే జరుగుచుండిన జస్టీసుపార్టీ మీటింగుకు హాజరైనారు.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు విభజించి ఒకబోర్డుకు నరిసింహారావుగారిని, మరియొకబోర్డుకు కొపరాజుగారిని అధ్యక్షులుగా జస్టీసుపార్టీవారు నియమిస్తారనికూడ నెల్లూరు వీధుల్లో వదంతులు.

(ఒక విలేఖరి.)

ఇండియన్ ఇండస్ట్రియల్ అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్.

విశాఖపట్టణమున ప్రారంభోత్సవము.

విశాఖపట్టణం అక్టోబరు 1:—

పై కంపెనీయొక్క ప్రారంభోత్సవము గత ఆదివారమునాడు సాయంకాలము మహారాణీపేట యందలి కంపెనీ ఆఫీసు భవనమునందు జరుపబడెను. కంపెనీ డైరెక్టర్లలో నొకరగు శ్రీయుత భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభ నలంకరించిన వారిలో ఈ కంపెనీయొక్క డైరెక్టర్లలో మరియిద్దరగు శ్రీయుతులు డి. యల్. నరశింహరాజుగారు, డాక్టరు లంక సుందరంగార్లును, స్థానిక, పోస్టల్ అండు ఆర్. ఎమ్. ఎస్., బి. ఎన్. ఆర్. పనివారల సంఘములయొక్క కార్యదర్శులును, పురపాలక సంఘోద్యోగులును, స్థానిక ఆదిఆంధ్ర సంఘ అధ్యక్షులును, తదితర ముఖ్య పౌరులును గలరు.

ఈ కంపెనీయొక్క స్థాపన, అభివృద్ధి మున్నగు విషయములను, అధ్యక్షులు ముచ్చటించుచు, నయ్యది సుమారు మూడు సంవత్సరముల క్రితము చెన్నపురిలో ప్రారంభింప బడెననియు, ఆంధ్రదేశములో కేంద్రీకరించి పనిచేయుటకై ఈ సెప్టెంబరు తే 1 దిని కంపెనీయొక్క కేంద్రస్థానము విశాఖపట్టణమునకు మార్చ్పబడెననియు కంపెనీయొక్క వ్యవహారము, క్రమమైన, నమ్మకమైన, పద్ధతిన జరుగుచుండెనని తాము రూఢిగా చెప్పగలమనియు, సభికులు కంపెనీవారికి వీలైన తోడ్పాటు చేయవలెననియు నుడివిరి.

డాక్టరు. సుందరంగారు.

కంపెనీ షేరు హోల్డర్లు, డైరెక్టర్లు, తరఫున సుందరంగారు ముచ్చటించుచు, ఈకంపెనీ ముఖ్యముగా బీదలయొక్క కార్మికులయొక్క అవసరముల కొరకై స్థాపింపబడినదనియు, జీవితములను భీమాచేసి వారికి రాగల కష్టనష్టముల నెదుర్కొన నుద్దేశింప బడినదనియును, నుడివిరి. కంపెనీరూల్సు ప్రకారము తమకు న్యాయముగా రావలసిన సొమ్మును గూడా తీసుకొనక, కంపెనీ మేనేజమెంటు వారు అతి ఉత్సాహముతో పనిచేసిరని యునుడివిరి. ఈదేశమునందు ముఖ్యముగా ఇట్టి భీమాకంపెనీ కార్మికోద్యమమునకు చాల తోడ్పడుననియు, ఇక ముందు రెంటికిని, నవినాభావ సంబంధములను కొనసాగవలసి యున్నదనియును నుడివిరి.

నిరుద్యోగులకును, ఉద్యోగము నుంచి విరమింపబడిన వారలకును, ఉపకరించుటకై ప్రత్యేకక్షేమా ప్రణాళికను, ప్రారంభించుటకు తమ కంపెనీయే మొట్టమొదటిదనియును, అట్టి ప్రణాళిక యూరోపులలో జయప్రదముగాక తప్పదనియును, సుప్రసిద్ధ ఏక్చ్యుయరీ కె. బి. మాధవగారు ప్రత్యేకముగా ఈప్రణాళికను, సిద్ధపరచిరనియు, డాక్టరు లంక సుందరంగారు నుడివిరి.

పిమ్మట సభికులలో కొందరు, తాము కంపెనీ అభివృద్ధికి తోడ్పడుదుమని వాగ్దానమొసగిరి.

అధ్యక్షులగు శ్రీయుత భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు, సుందరంగారు చెప్పినదంతయు ఆమోదించుచు, కంపెనీ అభివృద్ధి కందరు తోడ్పడిన జయప్రదముకాగలదని నుడివిరి.

శ్రీయుత వై. నారాయణరావు, మేనేజింగు డైరెక్టరుగారు, కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనముల నర్పించిరి.

ప్రారంభోత్సవ సందర్భమున, కంపెనీ డైరెక్టర్లు సభికులందరకు అల్పాహారవిందు నొసంగిరి. ఛాయాచిత్రముగూడ గైకొనబడెను.

ఒక విలేఖరి.

వెంకటగిరి వారి ఆర్థిక ప్రతిపత్తి

చిన్నచెరువు, పడమటి ఖాద్రిగ చెరువు 2 సం॥ నాడు రిపేరు చేసిన అరసున్నకు యింతవరకు డబ్బుయివ్వక పోవటానికి కారణమేమి?

నెరికాల్వ రిపేరుచేసిన యింతకు పూర్వపు సంగతల్లుంచి పోడిలిడివిజన్ నుంచి తెచ్చి కంట్రాక్టరయిప్పిరే డి. శ్రీరాములు రెడ్డిగారికి. 4 వేల రూపాయలవరకు కంట్రాక్టుబాకీ రాలేదని తంటాలుపడుతుండినాడే దీనికేమికారణం?

వెంకటగిరి కాలేజి ఉపాధ్యాయుల జీతాలు 4 నెలలుగా ముట్టడం లేదటనే ఎందువల్ల?

వెంకటగిరి దివానుల జీతాలు 30 దినాలు ఎంచుకొని వారమాత్రం తీసుకొని, నెల 1-కి 1-4-0 ల జీతగాడు మొదలు పెద్ద అధికారిదాక ఎస్టేటు నౌకర్లకు 6 నెలల జీతాలు ముట్టకుండా పోవటానికి ఏంకారణం?

పైసాలేక నేనా!

అట్లయితే
షుగర్ ఫ్యాక్టరీల క్రింద
బెంగుళూరు ఖర్చుల క్రింద
ఎలక్షనుల క్రింద
చెన్నపట్నం ఖర్చుల క్రింద
హోటల్ ఆటల క్రింద
ఎన్నిలక్షలు ధారపోస్తున్నారో కొంచెం లెక్క చెప్తారా? "మీరైతు"

ఇది నెల్లూరు మునిసిపల్ చేరెనుగారి సత్సరిపాలనా విధానమా?

1. పన్నుల భారము దమ్మిడీ స్థిక పాయెనా 1933-34 బడ్జెట్‌లో కొత్త పన్నులు వేయుట్లేదా.

ప్రొప్రైటరీమిల్లు, మిద్దెమీద్దెయెడ్లం ప్రతి అంతస్తుపై అదనముగా 8 అణాలు.

దీనిలో మిద్దెమీద్దెయేదుల 4 అణాలు.

ఉపయోగపు భవనములకు సైకిళ్లపై పన్ను.

ఫ్యాక్టరీలు, హాస్పిటళ్లు, బిస్కిట్ హోటలు, కిట్టుబండ్లు, అంతస్తుపై అదనముగా 8 అణాలు.

ఇండ్లలోనుంచి మురికినీరుపోయి దుర్గంధపూరిత వాతావరణమేర్పడుటకు కలిమేటుపోగాను కట్టుకొను అడ్డకాల్వలపై అదనముగా 2 అణాలు.

సైకిళ్ళపన్నులు విధింపబడెను.

భూస్థలముల మీద 80 చదరపు గజములకు 8 అణాలుండినప్పుడు, భూస్థలముల విలువ మీద 100-కి ను 1-2-0 లకు హెచ్చువేయబడెను.

శ్వేతలో కలిమానమును నియమింపబడు కాని నియమ, ఆయిన పన్నులు జాస్తిచేస్తే వచ్చేపని ప్రభుత్వములో పలుకుబడిని వినియోగించి పన్నులు జాస్తికాకుండ ప్రజలకు మేలుచేయగల వారు ప్రస్తుత మేల్మునగాకేయని చెప్పేవారి లేరు కేమి?

2. దిష్టి కీమ్మలు పరిగా శుభ్రపరచుము లేదు. వీధులలో కొంటికుప్పలు మురుగుచున్నవి. స్థలం లోపోటమను వలన వివరించుటకు వీలులేను)

3. వాల్టరుపంపకర్మములు ఆర్భాటం చేసిపుండిన యెలిమెంటరీమ్యాన్ వుపాధ్యాయుని పాముల ఆదినారాయణయ్యగారి వుద్యోగము తొలగించి కొత్తవారికివ్వబడెను.

వీరిని గర్భపలియగు వారిమ్మని వుపాధ్యాయుని వుద్యోగమివ్వబడి, కార్డి తీసుకొనిన తో జారాత్రి ప్రవేశించి, పదుగురుజనుండి శెలవు పుచ్చుకొనెను.

ఉద్యోగముల నిమ్మటలో కొర్మమగారు నియమించు పద్ధతులేయని పి. ఆదినారాయణయ్యగారు పంపిన 4-1-34 తేదిగల ప్రశ్నలకు జవాబిమ్మని "ఉద్యోగము లిమ్మనులో చాల విషయములు ఆలోచించవలసను. వాటిని పూర్తిగాను విశదపరచుటకు వీలులేదు," అని చెల్లికి.

4. యూనివర్సిటి కమిషనర్ వారు, ప్రపంచ యుద్ధములో విశ్రాంతిగన్న సర్వాస్త్రధారులు పార్థివులు. రాధాకృష్ణగారును, ప్రపంచ శాస్త్ర పరిజ్ఞానము సంగమ, పరిశోధన యుండుము ప్రభుత్వము నియమించినారు. ని. వి. రామమూర్తిగారు మున్నగు మహానీయులు 16-2-34 తేదిన నెల్లూరు పురమునకు వేంచేసినపుడు పురపాలక సంఘమువారు అభినందన పత్రమును సమర్పించి పురమునకు కళ్ళకి మాహాదించిరి.

5. ఇండ్లలోనుండి మురికి గుంటలు పరిగా శుభ్రపరుచుటకు పోవుటచేత అనేక యిండ్లలోనుండి వీధులలోనికి మురుగునీరు కాలువలు ట్రి చాలుమన్నది. శుభ్రముచేసిన గుంటలలోని మురికినీరు వెంటనున్న చెట్టికాల్వలలో పడ్డి పోవుచున్నది. ఇందువలన దుర్గంధము జాస్తియగుచున్నది.

6. కీరవాణి, కూలీలు దినదిన ప్రకోపములు నుద్గీరించుచుంది వి. ఆర్. కాలేజి వేదా ధ్యాయి వాయి క్రొత్త ప్రభుత్వము గావించియుండిరి.

"కోర్టుహాళ్లలో కొత్తాయిలు వచ్చి మురుగు నుము వీరు పా వ్ర పి శి మార్చివేయుటకేమి? ముందిపాలిట్ జాకర్లు పీటిని బాక్స్‌లలో నుంచి ప్రాక్టీసుకే వచ్చుకొంటుంటారు బుద్ధి దుర్గంధము చెప్పనవసరంగాక ఘోరాలు పరిశుభ్రపరిచిమన్నది.... ఇండ్లమట్టము మురికి నెంటు తొప్పలుండి దుర్గంధ ముగ మున్నది".

"ఆస్పత్రిహాళ్లలోను శుభ్రముగా నుండుటకు ప్రజలన్నిందియున్నను, పోగిత్వానుమను వీరు నశించుట చాల విచారకరము. మురుగుదు వినుపోవుటకు జలధారములేనియం లేండు వలన ఎప్పటికప్పుడే నిలచిపోయి దుర్గంధమునకు కారణ భూతమగుచున్నది".

8. 1-వ డివిజనులోని నెం 7 వ కిల్లు బండి కట్టను జేసి వంకకు కంట్రాక్టిచ్చు కె. బ్రహ్మయ్యగారు ది 4-10-2 ం కిల్లు పంపు చేసెను. ప్రక్కపరముకరి తొలుకొయ్యకై బదు లు బారాకొయ్య సుమారుగించి, తొలుకొయ్య లొకొక కేలు చొప్పి ది 1-8-0 కోసెను.

ఈ పరిశోధించుటకై కొయ్య తొలుకొయ్యగాక, బారాకొయ్యగా యుండిపుడు, కిల్లులోని నెం 2 వ అయిటము పరిగా యున్నదని వ్యాపకుని యిచ్చినెక్కెరు యిచ్. జి. అలెక్జాండరు గారందు వలన కిల్లును వ్యాపుచేసినది తెలుపుటని అరవి గణాయిచ్చినయున్నను, అంతశేషముండు భద్రముచేయు బడిన పామాలు కంటె, యింకొకరకమైన పామాలు యుండుటవల్ల భద్రము చేసినది తెలుప మని కంట్రాక్టిరు పరిశీలించి తీసుకొనవలసిన దని మం ని పా రు వి శ్వా ధ రా వు గారు తే 25-11-32 ది కవున్సిలు మీటింగులో పుప పాదించిరి. పి. ఆదినారాయణమూర్తిగారు శాకుంచు చేసిరి. ఇది ఓటుకు పెట్టబడి ఓడి పోయెను. కిల్లు వ్యాపుచేయబడెను.

ఉద్యోగస్థులందర్ల రియాయితీయుడిన ఎట్టిమే సులోను, కిల్లులోను కనుగొనిన పొరబాటులు

జమీందారీ పద్ధతి రైతుకు జుట్టుకొన్న తెగులంటాను.

కొంటావా?

బొబ్బిలిలో మాగాణికి ఎ 1 కి రు 35/-

శిస్తుపంతున 10 వేల ఎకరాలుండి.

వెంకటగిరిస్టేటులో, కొన్నిలు అధ్యక్షుని

పినతండ్రిగారి తోటకే ఎ 1 కి 80/- లుంది.

కిర్లంపూడి పిఠాపురం పల్లిపట్టు తిరుపతి ఎస్టేటులో

ఎస్టేటులోయ 1 కి రు 40/- లుంది.

ఎ 1 కి రు 120/- లుంది.

ఈ నిదర్శనాలు చాలునా?

"ముత్యాలపాళెంలో బావివద్దగాని, కొళాయి వద్దగాని మురికినీరు పోవుటకు జలదారి లేమి యుమలేవు. పాళెములోని నీరుపోవుటకు మార్గ ము అపలే లేనందువల్ల యొప్పటి నీరప్పటనే నిల చిపోయి అవారోగ్యమునకు కారణ భూతమగు చున్నది.

7. 1933-34 సం॥రమ బండ్లకొడ్డి వీలము పెట్టుటకి యిప్పటియిలంబాకి పాళెంబుగారికి యివ్వ బడెను. తర్వాత బండ్లకొడ్డికి ఆవలి ప్రదేశములో నెక్కడను బండ్ల రసుమును పనూలు చేయరాదు దని నియమము తనకు చెలియక వీలములో బండ్ల కొడ్డిని కంట్రాక్టుకు తీసుకొని వానియం, అందు వలన తన కంట్రాక్టును రద్దుపరచ వలెనియు, యిప్పటియిలంబాకి ఆస్థి పెట్టుకొనెను. పైన చేర్చినవారు తామ వీలము పనయముల పైవిష యమును పాటదారులకు స్పష్టముగ తెల్పి యుం చెనియం, ఆ మరత్తనకు లోబడియే వీలంపాటు పెట్టబడి కంట్రాక్టు తీసుకొనుటనియము నెప్పిరి. కాని కవున్సిలువారు వీలమును రద్దుపరచి కుదల పెట్టవలసునని తీర్మానించిరి.

యింకొమారుకు జరుగకుండు నట్లాక తీర్మానము జరుపబడెను.

9. కొన్సిలువారు శాలపరిమితి నిర్ణయించి యిం పైకిలుంకలు బాదంగలు తెగ్గినవను కారణముచేత కంట్రాక్టర్లకు బద్దులు కాకపోవుటకి, ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు ప్రారంభమునకు బాదంగకు తీసుకొన్న కట్టడములకు బాదుగ ను 100 లకు ను 30 చొప్పున తగ్గించు మేర్పాటు చేయవలయునని తే 19-2-34 ది మీటింగులో తీర్మానము గావింపబడెను.

పెనుబోలు సుబ్బయ్యశెట్టిగారు స్టోరుబా సుసేటు, పవాబుపేటలలోని కొట్లు బాదుగలు చాలా పడిపోయినవని సమర్థించిరి.

కొందమాను నరసింహాచార్యులుగారు యిచ్చిన పన్నులు కూడ అవేక్రకారము తగ్గించుటకు వని ప్రతిపాదన పెట్టుటకు కోరగా చేర్చుగారు అనుమతి నిరాకరించిరి.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ.

అధ్యక్షుని ఎన్నికలు.

అధ్యక్షుని ఎన్నికలయ్యి తీవ్ర ప్రచారము పాలుయున్నవి. ఇరువాగులవారును తీవ్ర ప్రయ త్నములలోనే యున్నారు. బహుశా ఎన్నికలు నవంబరు 14 తేది జరుగవచ్చును చూచాగు. 3 తేది నుండి పూర అధ్యక్షుక స్థానము ఖాళీఅయి డిప్టికి వెళ్ళినవాడి చేతికి వచ్చునేమో?

అధ్యక్షునిగా నుండవలసిన క్రొత్తవారి పేరు లలో మన్నట్లు వినుచున్నాము. 1. ఖాజా వ్యాపారి పాపాచారిగారు, 2. రెడ్డిపరుపు రా మిరెడ్డిగారు, 3. యం. వరిసింహాచార్యులవారు, 4. మంగమూరు వెంకటసుబ్బారావుగారు. ఎ. పి. సుబ్బారెడ్డిగారి అభిప్రాయము తెలియలేదు. కాని ఉపాధ్యక్షపదవిని వారు కోరవచ్చునని శంకించక లేవును. వైఅధ్యక్షుక స్థానమునకు విల్వ విన్న యిందుకొన్న 4 గురిలో ఒకరు మాత్రమే ఎన్నికు వారు. లెక్కచ మున్ముందు జాతీయ పక్షమువారని చెప్పక లేవును. జాతీయపక్ష పక్షములు 8 స్థానము పొందలేయ నన్నా లే! కాని ఎవరివలకి ఎట్టి బలము నవదియు నిర్ధారణ కాలేదు. ప్రస్తుత అధ్యక్షులకొమ్మ, రామిరెడ్డిగారికి యిద్దరికి మాత్రమే పార్టీ బలము స్పష్టంగా తెలియుచున్నది. కాని జాతీయ పక్షము వారిలోను వికాభిప్రాయములై ఎవరికి హెచ్చు బలముందనో వారికి యవకాశమిచ్చి లెక్కవారు పూర్తి పాయపడుట ధర్మము. అల్లుకేనిదో గోడ మీది పాంచియున్నపిల్లి వెన్నుకొపోవును. గత ఎన్నికలలో ఇట్టి అసంబద్ధపు జరిగినది. పూర ప్రజలు వెనుక ఎన్నికల దినముమొదలు ఈ దినము వరకు జరిగిన ఆక్రమములపట్ల చింతపడుచుండ్యారు. కావున ఆట్టి పక్షపాతాలకు తావు ఇవ్వకుండ ఎవరు ప్రతిపాదని విధ్యుక్తధర్మము.

ఇందుకు ఎ. వి. సుబ్బారెడ్డిగారి ముఖావాసు హెచ్చు భాగ్యము. సుబ్బారెడ్డిగారు జబ్బిను సభ్యులకారు, జాతీయాభిప్రాయాల కలవారు. స్వతంత్రులు. పాతలభిప్రాయాల వెరిగినవారు. ఈ త్రైను పీటిబలముపై నాధారపడియుండును. పాతలకు వీరి అభిప్రాయముయుండ ఆవశ్యకమున కవకాశములేదు. వీరు జబ్బిసువారితో కలవరని వారి భావాలెరిగిన వారిల్లరకి తెలియును.

కావున సభ్యులెల్లరు యుక్తాయుక్తముల గమనించి జబ్బిను చాలనుండి మునిసిపాలిటీని రక్షించ వేడుచున్నాను. "రెడ్డివంచకుడు"

తుంగభద్ర నీటిపుపకము

తుంగభద్ర నీటిని చుమిళ్లుసుట్లై యీనెల 1, 2 తేదులందు చెంగుళూరువరు ప్రారంభ మై మూరు, వద్రాసు, హైదరాబాదు రాజధాని ప్రతినిధుల సమావేశము గొన్నమాదెను. మద రాసు ప్రభుత్వమువారు 10 లక్షల యకరముల మెరక పొగుపై హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు 5 లక్షల యకరముల మెరక సాగుకు, మైసూరు ప్రభుత్వ మువారు 3 లక్షల యకరముల పల్లపుసాగుకు ఇరవడినీరు కావలయునని కోరిరి. వీరి కోరిక నిటినప్పుడు వరి బంగారమునకు మంచియున్నది. సుబ్బారెడ్డిగారి వెరవును తగ్గించుకొనుట కంగీకరించి పోవుటచేత వీర్రధికతములుకరంచెను. వీరాయి నీరు లభముగాకపోవ ఈవసంత వేసుకొనుట కావని చెప్పవలసిన లేదెమ.

పోస్టల్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆలస్యముగా వచ్చుటచే గత 5-వ తేది పత్రిక వెలువడలేదు.

సంపాదకుడు.

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
12-10-1934

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు.

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు నేటికి 29 దినములు మాత్రమేయున్నవి. నామినేషనులు రేపటితో ఆఖరు. ఇంతవరకు కాంగ్రెసువారొకరిని, జస్టిసువారొకరిని అభ్యర్థులుగా నిలువబెట్టిరి. ఓట్లు చీల్చుటకు మరియొక బ్రాహ్మణ అభ్యర్థినిగూడ జస్టిసువారు పెట్టనున్నట్లు వినికిడి. యదార్థము రేపటికి తెలియగలదు.

జమీందారులయొత్తు, కేవలము కాంగ్రెసనేగాదు, వ్యక్తిగత ద్వేషముతో రంగనాయకులుగారిని ఓడించవలయునని వారిదీక్ష. అందులో బొబ్బిలి, వెంకటగిరివారికి సంపూర్ణ ద్వేషమునకు కారణములుగలవు. రంగాగారు జమీందారుల దుండగముల బైటబెట్టిరి. బొబ్బిలి మొదలు వెంకటగిరివరకు గాఢనిద్రితులగు జమీనురైతుల లేవగొట్టిరి. ప్రతి జిల్లాలో సంఘముల నెలకొల్పి రాష్ట్రసంఘములతో ముడిబెట్టిరి. రాష్ట్రములోని రైతుల నొకతాటిపై నడుచునట్లు ఏకత్వమేర్పరచిరి. నిరంతర బాధలచే ఎక్కడికక్కడ దిక్కులేక క్రుమ్మిపోవు రైతుసోదరుల 50 లక్షలమందిని ఏక కుటుంబీకుల జేసిరి. ఈ యుద్యమము నడుపుటకు ఎల్లరకు ఒక పత్రిక అవసరమని స్థాపించునట్లు జేసిరి. ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు సవరణకు వచ్చినప్పుడు ఆచివరనుండి యీచివరవరకు రైతు ఆందోళనతో నింపివేసిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర జమీన్ రైతు ఆర్థిక విచారణ సంఘాధ్యక్షుడుగానుండి అన్ని జమీనుల తిరిగి విచారణసలిపి వ్రాసినరిపోర్టు శాసనసభ్యుల కందజేసి జమీందారుల దుండగముల బైలుపరచిరి. రంగాగారిచే నెలకొల్పబడిన యీ యుద్యమముచే వెంకటగిరి, బొబ్బిలిలో హెచ్చునష్టములు సంప్రాప్తించెను. అక్రమ సెస్సులు, యిజా కంటాక్సులు, కంచెలపైని ల్యాండు సెస్సులు, మొదలైన ఎన్నో తరతరాలుగా వసూలుచేయుచుండిన పన్నుల మానములకు తిలోదకము లొసగవలసి వచ్చినది. ఆచారములు మర్యాదలను వేసి తో రైతులచేత జమీందారులు చేయుచుకొనుచుండిన మానవగర్వావాలముల స్నియు చాలాభాగము రూపుమాసినవి. బొబ్బిలిలో యకరము 1-కి 35/-లు వంతున 10 వేల యకరాలకు వసూలు చేయుచుండిన శిస్తుల సెటిల్‌మెంటు చేయుమని రైతులు దరఖాస్తుపెట్టిరి. సెటిల్‌మెంటు జరిగినచో బొబ్బిలికి మాత్రమే సంవత్సరముకు 2 లక్షల నష్టమాసము తగ్గిపోవలదు.

అతని ఆందోళనకు నిలువ లేకుండిరి. ఇప్పుడు శాసనసభలలో ప్రవేశించనిచ్చిన తమకు చెరుపుచేయగలడని వారూహించుట స్వభావికమే! కావుననే వారు రంగనాయకులగారిమీద ఇరుతెగల వారిని ఉసికొల్పుచున్నారు. ఒకటి, స్వసంఘీయులగు కమ్మవారిని, రెండు స్వపక్షీయులగు కాంగ్రెసువారిని. యిరువాగుల వారిలో కొందరు పన్నానాయకుని కుతంత్రములకు ముగ్ధులైపోయిరి. కమ్మవారు

రంగా మీద సవాల్

జమీందారు:—

రంగా!

తరతరాలుగా మేము అనుభవించుచున్న హక్కు భుక్తాలపైకి దండెత్తి, మా అక్రమాల, మేముచేయు అన్యాయాల, అనాదిగా జరుపుకొను మర్యాదల, రూపుమాపటానికి, రైతు సంఘాలపెట్టి, మా అక్రమాలనంతా ప్రభుత్వానికి, ప్రజలకు, కండ్లుతెరిపించి మా పరువు మానాల పాడుచేస్తివి. ఎన్నోవిధాలుగ నీకు చెప్పించినా లొంగక మమ్ము రచ్చకెక్కించి సభ్య ప్రపంచంలో తలయెత్తుకోకుండా చేస్తివిగదా? నీ తరుణమొచ్చింది. నీవెట్లు తప్పించుకొందువో చూతుముగాక. మహామహా కాంగ్రెసు నాయకులనుకున్న వాళ్లంతా నాకు దాసానుదాసులై మా పార్టీవారి కనుసన్నల మెలగుచు మా పాదాక్రాంతులై అడుగులకు మడుగులొగ్గుచు మా యాజ్ఞల పాలించుచున్నారు. తంజావూరిలో మాపైదండెత్తిన మీ కమ్మవారే మావాకిళ్ల కడ కాచుకొని దాసోహం అని మా యాజ్ఞకు ఎదురుజూచుచున్నారు.

ఇంతటనైనా మామాటకు లొంగితివా నీకు అన్నివిధాల సాకర్యంచేస్తాం. నీ సలహాలననుసరిస్తాం. నీవు చెప్పినవార్ని క్రిందుజేస్తాం. నిన్ను మాపార్టీలో ముఖ్య తమ్ముణ్ణిగాజేసి నిన్ను కుబేరుణ్ణిజేస్తాం. ఈ రైతు లీకాయలనమ్మి నీవేమో దేశమాతమని గుంజలాడుతున్నావు. నీచేతిజబ్బు వదలటమేకాని నీకేంలాభముంది. చదువుక్రింద 45 వేలదాక ఖర్చుపెట్టితివే! ఇప్పటికి పదిహేనువందల జీతములో నుండవలసిన ఉద్యోగాన్ని కాలదన్నుకొంటివే! పోనిమ్ము గతముగతమే! ఇప్పటికైనా మామాటవు వింటావా సరే! లేకున్న,

"కమ్మనేమొకరెట్టి కాలుకవిస్తాం
కాంగ్రెసు నుసికొల్పి కమ్మివేయిస్తాం
సంచులువొర్లించి సల్వగమ్మిస్తాం
సెహబాస్ జమీందారు బిడ్డ అన్పిస్తాం"

రంగా:—

ఓయి జమీందారుడా!

నీ ధనధాన్యరాసులు నన్నా భ్రమపెట్టునవి? ఢిల్లీలోనో పల్లెలోనో నాకు రైతుసేవ తప్పదు. నీమాయదారి మాటలకు బెదరింపులకు జంకువాడులేదు. రైతు లోకమంతయు నాప్రక్కనే యున్నదని రైతులే రుజువుచేయు కాలమొచ్చినది.

"గెల్చితిన, రైతుదే రాజ్యమనిపిస్తా
ఢిల్లీలో మీ దౌష్ట్యం డంకాగొట్టిస్తా
పల్లెల్లో మీ పట్ట పల్కులొల్లిస్తా
సెహబాసు రారంగ సెహబాసనిపిస్తా"

దీనికంతకు కారణభూతుడు రంగనాయకులుగారు. ఇతను మీ దుర్భ్రమకు లొంగువాడుకాడు. మీరి బెదరింపులకు జంకువాడుకాడు. ఇంతవరకు అతనిని యేవిధముగా అతలబెట్టి లోపరచుకొనుటకుగాని, మరేవిధముగనైనను చెరుపుచేయుటకుగాని తరుణము లభించలేదు.

నేడు అట్టితరుణము వారికలభించినది. రంగనాయకులుగారు బైటకున్నప్పుడే తంజావూరి చరిత్రను విస్మరించిరి. గుంటూరు కాంగ్రెసు చీలికవారు కాంగ్రెసుకు అజన్మ విరోధులగు జస్టిసువారి చర్యల మరచిరి. స్వార్థకాంక్ష ముందర ఇట్టి నిమ్నోన్నతాలు సంస్కార హృదయులుగాని మానవులు గమనించగలరా? కావుననే పూర్వచరిత్రల ఇరుకత్తులలోని స్వార్థపరులు కొందరు మరచి వెలమ దొరల శరణుజొచ్చిరి. లేకున్న మొన్న నెల్లూరులో మహాత్ముని జన్మదినోత్సవ ముజరుగు సమయమున అదేగ్రామమున జస్టిసువారి సాన్నిధ్యమున కాంగ్రెసు మహానాయకులని ప్రజలు కొంతకాలము భ్రమించిన నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులు, భావయ్యచౌదరి, కల్లూరు చంద్రమౌళి గార్లవంటి మహానాయకులు సమావేశమై కాంగ్రెసు అభ్యర్థిపై పోటీ పెట్టుటకు తీర్మానింతురా? ఈ మహాపరాధమునకు కాంగ్రెసువారు యేమి ప్రాయశ్చిత్తము నిర్ణయించినను ఉమచ్చమాయజాలరు.

ఒకవేళ కొందరు స్వార్థపరులు చీలినంత మాత్రమున కమ్మవారందరుగాని కాంగ్రెసు వారందరుగాని వారి ననుసరింతురనుకొనుట పొరపాటు. నిజముగ ఎవరు అపరాధమొనర్తురో వారే సంఘమునుండి వెలిబడెదరుగాని సంఘమునంతయు తమవంకకు త్రిప్పుకోజాలరు. నాయకులు ముందు నడిచినవరకు ప్రజలు అనుగమించి ఆ నాయకునియందు భక్తి విశ్వాసముల కనుపరచెదరుగాని నాయకుడు వెనుకడుగు వేయుటతోడనే వారిని వెనుకకుద్రోచి ప్రజలుముందు పోయెదరు. వెనుక బెసెంటమ్మ నాయకత్వము ఈపరిస్థితులకు ప్రబల నిదర్శనము.

ఓటరులారా! మీరు ఈకక్షల చరిత్రలతో పనిలేదు. మీరు అమాయకులు పాపము మీ కెప్పుడును అంటదు. మిమ్ములనడిపించువారే పాపమునకు బాధ్యులు. మీరు మనస్సాక్షికి నమ్మిన దానిని చేతురు. మిమ్ముల మాయోపాయముల చిక్కించుటకు ఎందరో స్వార్థపరులు కాచియుందురు. వారి స్వకార్యములకై వినియోగించుకొని మిమ్ము పాపపంకిలమున త్రోతురు. కావున మీరు అట్టి మాయదారుల వలలయందు తగుల్కొనక అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారిచే నిలుపబడిన రైతు బాంధవుడును, నిజమైన రైతు సేవకుడును, నిరాడంబర కార్యదక్షుడునైన గోగినేని రంగనాయకులు గారినే మీరు భారత శాసనసభకు ఎన్నుకొని మీ విధ్యుక్తము నెరవేర్చెదరని కోరుచున్నాము.

సవరణ.

ఈపత్రిక 6-వ పేజి 3-వ కాలములోని "నెల్లూరు మున్సిపాలిటీ, కనికర బస్సులదాకే పాకినది!" యను వ్యాసము ముద్రింపబడి వెనుక, విచారింపగా సదరు విషయము ఇంతవరకు బహిరంగముగా ఏమియు జరిగినట్లు లేదని తెలిసినది. ఇకమీదట విశేషములు విషయముల సవ్యముగా తెలుసుకొనియే వ్రాయవలెనని కోరుచున్నాము.

(సంపాదకుడు.)

నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు మెంబరు ఖాళీ.

కొడ్ల వరదనాయుడుగారు ఇటీవల [illegible] చనిపోయినందున, దీంతో 3 జిల్లా బోర్డు సీట్లు ఖాళీ అయినవి.

అసెంబ్లీ ఎన్నికల హడావిడి.

(ఒక నెల్లూరు పౌరుడు)

నెల్లూర్లో మొన్న ఆదివారం అమావాస్యనాడు ఉదయాన్నే కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని అలవాటుపడ్డ కాఫీ దురభ్యాసాన్ని మానాలని అందరికీ ధైర్యం చెప్పి పోయేట్టు ఉపన్యాసాలు కొందరు చూపావుగా, దేశంగాని దేశంవచ్చి మకాంపెట్టిన వస్తే బ్రాహ్మీ ముహూర్తంలో, నిద్రలేచి అష్టకష్టాలతో ఎదురుచూస్తుంటాడే ఆసే పశ్చాత్తాపంలో ఉడుపి హోటల్‌కు వచ్చి పండరీ బస్తాకొల్లించిన కాఫీకప్పు సేవించి బైట నిలబడ్డానయ్యా, నాకేసి ప్రక్కనున్నే ఒక యింగ్లీషు చదువుకున్న అసెంబ్లీ మెంబరు పదవికై ఉత్తరాది యువకుడు ప్రక్క ఓటరుతో ఏకధారగా చెప్తున్నాడు. పాపం కాఫీ యిప్పించిన దోషాన వదుల్చుకొని పోలేక యిట్లూరా లేముడా ఈ ప్రవాహం తప్పించుకోలేని అని చూస్తున్నాడు ఆ బ్రాహ్మిణ్ పుత్రుడు. నేను కుతూహల బుద్ధి కొద్దీ మూలాన ఆరగంటకు పైగా గమనించాను ఇదంతా రామయ్యచౌదరి ప్రచారకుని కవిత్వం. ఆయువకుని మాటలివి.

" గుంటూరు కాంగ్రేసు మా పక్క తిరిగి పోయింది. బొబ్బిలి జేడీలో ప్రమాణాలు చేయించారు. గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు, పార్లమెంటరీ బోర్డు మెంబరు చంద్రమౌళిగారే నెల్లూరు వచ్చి నడింపల్లి నరసింహారావు భావయ్య చౌదరి, గార్లతోపాటు తమ తన కాంగ్రెసు, రంగాకు పనిచేయటం లేదని, రామయ్యచౌదరికే పనిచేస్తామని అప్పుడే సగానికి 70 రామయ్య చౌదరికే వస్తాయనీ రాజా, రెడ్డి ఎదుట ఒప్పుకొని పోయ్యారు. రంగా, జమీందార్లకు తలకిందు గుండపటం వల్ల ఏమి భయపైనా జమీందార్లే ధరించి రామయ్యను గెలిపిస్తామని వాగ్దానా మిచ్చారు. రెడ్డిగారు మాత్రం పబ్లీకుగా పార్టీపుచ్చుకోకూడదని చెప్పినా అంతావారి బంధువర్గమేగా! రాజా తన ఎస్టేటులో అప్పుడే తహసిల్దార్లకు ఫర్మానాలు వ్రాయించారు. దివాను ఎలెక్షన్లలో జోక్యం పుచ్చుకోవటంలేదని రైతులవద్ద వాగ్దాన మిచ్చిన మాత్రాన సాగునా! మనవాడే బందోబస్తులసిందేగా! కాబట్టి రెడ్ల వోట్లంతా రెడ్డిగారి బంధుత్వానమాటే! రాజా ఓట్లంతా నిర్బంధంతో మాటే! కమ్మవారికంతా మారాజా, రెడ్డి తమ బసకు పిలిపించి చెప్పగా అందరు చిత్తం చేస్తామన్నారు కాబట్టి కమ్మ ఓట్లంతా మాకే! కనిగిరిరెడ్డి, రంగాకు వ్యతిరేకంగా పనిచేయడం భాగుంటుదా అంటే మాత్రం పార్టీ వారు ఊరుకుంటారా? కాబట్టి కనిగిరి రెడ్డి, అబ్బాయినాయుడుగారు, కందుకూరు డివిజన్ లో పనిచేస్తే ఇక ఒక ఓటుకూడ కాంగ్రెసుకు రాదుగా! ఇక గుంటూరు జిల్లాలో, పాములపాటి, కుప్పుసామిచౌదరి, నడింపల్లి నరసింహారావు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు, పార్లమెంటరీ బోర్డు మెంబరు, ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ మెంబరు, అయిన కల్లూరు చంద్రమౌళిగారు, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘం మాకే పనిచేస్తుంది. ఇక రెండు జిల్లాల్లో సర్వంమాకే కాబట్టి మీరుకూడ ఈబాసులో ప్రచారంచేసి మారామయ్యచౌదరికే ఓట్లిప్పిస్తే నీకుమావల్ల మాజస్టిసు పక్షంవల్ల కావాలసినది సాయంచేయిస్తాము " అని. అందుకు ఆబ్రాహ్మణ బిడ్డడికి గుంటూరు యువకునికి ఈక్రింది సంభాషణ జరిగింది.

నెల్లూరు యువకుడు:— పరేగాని రామయ్యచౌదరిగారు ఏపార్టీ?

గుంటూరు యువకుడు:— ఇంకా నిర్ధారణ కాలేదు?

నె:— జస్టీసువారు నిలిపారు కాబట్టి జస్టీసు అభ్యర్థేగా?

గుం:— కాదుగాని జస్టీసు అంటే ఓట్లురావు. జేబులో అపనింద. కాబట్టి మరేదైనా పార్టీఅనిపేరు పెట్టాలని మాఉద్దేశం.

నె:— రామయ్యచౌదరిగారు ఏం చదువుకున్నారు?

గుం:— ఈకాలంలో చదువు సాములతో పనేమయ్యా. పెద్దవారి సహాయముంటే చాలు. ఎంతకీర్తి ప్రతిష్టలుండంటే రావుబహాదూరు రామయ్య చౌదరికి గవర్నమెంటువారు బహదూరు బిరుదు యిచ్చారా? గమనించండి.

నె:— రంగా ఇంగ్లాండు వెళ్లి చక్కగా చదువుకొని పచ్చిప్పా కళాశాలలో ప్రొఫెసర్ ఉద్యోగం మానుకొని దేశంకోసం త్యాగం చేసి, రైతుల కోసం రాత్రనక పగలనక ఆంధ్రదేశమంతా తిరిగి, నిరంతరం పాటుబడే మహాపురుషుడే, అతన్ని కాదని ఏమీ పేరు లేని రామయ్యచౌదరికి ఓటు ఇమ్మనంటే నెల్లూరువారు అంత తెలివి తక్కువవారికింద మీరు భావించారటయ్యా! మీమాటలన్నీ చదువుకున్నవారంతే నెల్లూరు టౌనులో చెప్పొద్దు. చదువు సాములేని మోటు కొంపల్లో సాగించవలయ్యా నీబూరగ.

గుం:— అదిసరేగాని కాంగ్రెసు, సనాతనులకు తల క్రింద గుండుగదా కాంగ్రేసు అభ్యర్థి నెట్లా సపోర్టు చేస్తారు?

నె:— కాంగ్రేసువారు కౌన్సిల్లో సనాతనులకు వ్యతిరేకమైన బిల్లులేవి పెట్టలేదుగాని జస్టీసు వారివల్లనే మతనిలయాలైన దేవాలయాలమీద మఠాలమీద బోర్డునొకదానినివేసి మత విషయంలో జోక్యం పుచ్చుకొన్నారు.

గుం:— రంగా యినాము రైతుల సపోర్టు చేస్తున్నాడు తెలుసుగా;

నె:— ఇనాముల బిల్లు పెట్టింది బొబ్బిలి రాజాగారు జస్టీసువారేగాన ఆసోదమూకు తెలిసినదే లేండి!

గుం:— ఇంతకు మారామయ్యచౌదరి కథ ఏం చెపుతారు.

నె:— ఇక్కడ పరిస్థితులివి. టౌనులో మీయాటలు సాగవు. నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాల్లో మీకు లాభంలేదు. గూడూరు, రాపూరు తాలూకాలలో రంగాకైతేగాని యితర మాటలుసాగవు. వెంకటగిరి ఎస్టేటులో దక్షిణపు 6 తాలూకాలలో రంగాఅంటే దేముడుగా, బంధువుగా, గురువుగా చూస్తారు. కాబట్టి ఎవరేం చెప్పినా లాభంలేదు. ఏకొద్ది భాగమో అతి నిర్బంధాలమీద తీస్తే తీయవచ్చు. ఆత్మకూరు ఉదయగిరి తాలూకాల్లో నూటికి 90 పాళ్లు రంగాకే! కావలి తాలూకా నూటికి 80 కి తగ్గదు రంగాకు. ఇక కందుకూరు తాలూకాలో అబ్బాయినాయుడుగారుచేస్తున్నారు కాబట్టి సగానికి సగంమీవి. వారు చేయకుంటే ఇంకా పది హేను శాతము మీ కే రావచ్చు. కనిగిరి తాలూకాలో మాత్రం కొండారెడ్డిగారినిబట్టి ఉంటుంది. ఎట్లున్నా సగము రంగాకు తప్పదు. దర్శి, పొదిలి డివిజనులలో దర్శిడివిజనులో నూటికి 75 పాళ్లు రంగా. పొదిలి డివిజన్లో రాజాగారి నిర్బంధంతో కరణాల రాపిడితో సగానికి సగం. ఇది ఈజిల్లా పరిస్థితులు.

గుం:— అట్లయితే మాకొంప మునిగిందే!, అంటూ ఇరువురూ చీలిపోయ్యారు. నేను విన్న సంభాషణ వ్రాశాను. ఇందులో నా స్వంత కవిత్వం ఏమి లేదండోయి.

స్వతంత్రలోని ఓటరుకు జవాబులు.

ఓ ఓటరుగారూ! తాము ఏపక్షము? కాంగ్రెసా, స్వతంత్రమా, జస్టీసా? తెలిసిన తమకు యిచ్చే జవాబులు సులభంగావుండును. తెరలో ఉన్నందున నీకథ పాఠకులకు తెలియుటానికి అవకాశంలేదు. కాబట్టి నీపక్షాన్ని ఈమారైనా ప్రకటిస్తే మంచిది.

తమకు జవాబులు

1. తాము కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని బలపరుస్తారా, జస్టీసు అభ్యర్థిని బలపరుస్తారా? నీవు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని బలపరచనప్పుడు రంగ ఎప్పుడు కాంగ్రెసులో చేరితే నీకెందుకు? నీ రామయ్య ఎప్పుడూ కాంగ్రెసులో చేరని రావుబహదూర్ కదా, అయినా రైతురక్షణ సంఘమువారి కరపత్రాన్ని చదువుకోండి మీకు తెలుస్తుంది.

2. కడపటిసారి రంగాగారు జైలుకుపోయింది కలకత్తా కాంగ్రెసు సభా సమావేశానికి పోయినప్పుడు. అదిసరేకాని మీఅభ్యర్థి మీరు, ఎప్పుడు జైలుకు పోలేదుగదా? కారణమేమి?

3. కాంగ్రెసువంటి దంతర్గర్భితమైన కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీయందు చేరినాననియు, అయినను కాంగ్రెసులోగల అధిక సంఖ్యాకుల ఆజ్ఞలకు బద్ధుడననియు రంగాగారు బరహంపూరు సభలో ప్రకటించియున్నారు చదువుకోండి. కాని తమ అభిప్రాయాలేమిటో ఈవిషయంలో ప్రకటిస్తారా.

4. హరిజనుల దేవాలయ ప్రవేశవిషయం కాంగ్రెసువారి కౌన్సిలు కార్యక్రమంలోలేదు. వారి తీర్మానానికి పార్టీవారంతా బద్ధులే! కాని తమరు జస్టీసువారుగా కనుపడుతున్నారే ఈవిషయంలో మీనాయకులు కుమారరాజాగారు, రామచంద్రారెడ్డిగార్ల అభిప్రాయాలేమిటో కొంచెం అడిగి ప్రకటిస్తారా?

(5) రంగాగారు వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానానికి బద్ధులుగదా? ఈప్రశ్నకు తమఅభిప్రాయమేమిటి?

(6) రంగాగారి ఉపన్యాసాల్లో కార్మిక కర్షక సమ్మేళనమని తఱుచు ప్రకటిస్తుంటాడే దాన్నిబట్టి వారి అభిప్రాయాలు సులభ గ్రాహ్యమేగా!

7. జమీందారులు (జస్టీసువారు) ఇనాముల బిల్లు పెట్టి 5 వేలమంది ఇనాముదార్లను తమలో చేర్చుకోవటానికి ప్రయత్నించారు. మీ కుమారరాజా రామచంద్రారెడ్డిగార్లు కౌన్సిల్లో మూడుమోట్లు సపోర్టుచేశారు. మరల క్రొత్తబిల్లుపెట్టి తెగిస్తున్నారు. ఆబిల్లు అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించక రంగాకే ఎందుకు ఎత్తి చూపిస్తున్నావు. ఇందుకు మీఅభ్యర్థి అభిప్రాయమేమి?

8. జమీందారీ పద్ధతి పోవలసినదనే రంగా ఉద్ఘోషించుచున్నారు. యీ 1-కి రు. 100/- ల కిస్తీకి, అమానుషపద్ధతుల జరిపే జమీందారులుండాలంటారా, మీరు, మీఅభ్యర్థిగారు.

9. జమీన్ రైతుల విషయము దేమాత్రమెరుగని, ఎరుగుటకు ప్రయత్నించని తమ కెట్లా తెలుస్తుంది? ఆయా ఎస్టేట్లకుపోయి ఒకమాటు తిరిగివస్తే సమాధానం అక్కడేవస్తుంది.

10. జమీన్ రైతులవద్ద రంగాగారు ద్రవ్యము వసూలు చేశారన్నది అబద్ధము. వారు ఎన్నో పర్యాయములు తమ చేతిదబ్బుతోనే ప్రచారము సల్పుచుండుట ఆయా రైతులకు, సంఘాలకు తెలుసును. నెల్లూరుజిల్లా జ॥రై॥ ఆర్థికవిచారణ సంఘ ప్రచారము ప్రథమములో వారిదబ్బుతోనే తక్కినసభ్యులుగూడ తిరిగారు. ధనవిషయంలో బనాయిస్తే ప్రజలు నమ్మతారనే దానికంటే యీప్రశ్నకు అవకాశమేలేదు. ఈవిషయము జమీన్ రైతు సంఘాలకు వ్రాసి తెలుసుకోండి.

11. వల్లపల్లి ఎస్టేటులో తిరిగి ఎన్నోగ్రామ సంఘాలపెట్టి ప్రచారంచేసింది, మీరు పత్రికల్లో చదవలేదు కాబోలు. వల్లపల్లి, ముక్త్యాల, కమ్మ ఎస్టేట్లనుగూర్చి వారి విచారణ రిపోర్టులో వ్రాసియున్నారు. ఆపుస్తకం వెలకు దొరుకుతుంది. అది చదివితే కమ్మవారి ఎస్టేట్లనుగూర్చి మీరి ప్రచారం చేసిన్న అబద్ధపు ముక్కలకు, కులకతుల కొట్లాటకు సమాధానం దొరుకుతుంది.

(12) గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రముఖులు రంగాగారి అభ్యర్థిత్వాన్ని వప్పుకోలేదని మీకు తెలిసుంటే ఆరహస్యమే బైటపెట్టరాదా? దీనికి రంగాగారు ఏమిసమాధానం చెపుతారు.

(13) కుప్పుసామి చౌదరిగారు వ్యతిరేకులా రంగా కనుకొలులాయని ప్రశ్నిస్తిరి. అది చౌదరిగారినే అడుగండి. రంగాగారికి వ్యక్తిగా అందరియందున్న గౌరవ మర్యాదలు వారియందు ఉంటవి.

(14) గుంటూరు జిల్లాలో కమ్మవారు కాని వారు రంగపక్షమునవే ఉన్నారనెడు సంగతి ఎన్నికలలోనే మీకుతెలియదా.

15. వెనుక అసెంబ్లీకి రంగాగారు పోయినప్పటి కౌన్సిలు ప్రొసీడింగ్సు చదువుకుంటే వారు ఏ పార్టీ అయినది వారిఉద్దేశ్యాలు తెలుసుకోవచ్చు.

మీ ప్రశ్నలు ప్రజలకు రంగయందు అనుమాయ పుట్టించుటకే యేరి కొన్నికలుగా వేసితిరి. మంచిదకాని తమరు ఏపార్టీ! తమపూర్వాశ్రయం ప్రకటిస్తే మిన్నకల అడగవలసిన ప్రశ్నలున్నవి. గాన దయచేసి మరుపత్రికలో ప్రకటించండి.

“మధ్యరయుత ఓటరు”

ఇది ఆశ్చర్యమా? భూలోకమా?

ఓ వెలుగు చూచారు 10 మం క్రిందటి వరకు ఇప్పుడు చూచిని ఎరుగని భూలోక ప్రజలు వెలు వెళ్ళేవారు.

ఆ ఎక్కడి రోళ్ళు రప్పలు కాదు, భూమిష్ట ప్రజలు, హిరణ్య అంతరాళలోక వాసులు, అంటే మాలో మనుషులే వుండేవారు. కుండలు చుట్టుకుని చూసుకోని కొన్ని అందాలు భూమ్మీద ఏ ప్రాంతాలకు వ్యాపించుకోవాలో, ఎప్పుడు ఎక్కడికి అప్పుడు కొన్నయుగాని ఎవరివల్ల గాని ఎక్కడివారికి ప్రత్యేకపడ్డారో! అన్నా చెప్పి కిందటి ఏడాదిలో చెప్పిన ప్రపంచ యుద్ధం ఇంకా ముగియలేదు, దానిలో ఇంకముందే చేర్చిన వైద్య పరిస్థితులు, భూములకంపించడం, స్వీనర్వ్యాములవలె భయంకరమైన తుఫానులు, ఇంకనేమో కొన్ని వింతలు చూడాలి. ఇంకనేమో పిదప వారు వాళ్ళు వాళ్ళు కొట్టుకుని చచ్చిపోవడం, ఇంకనేమో ఇంకా ఏమేమో జరుగుతాయని ఎదురుచూస్తూ వున్నారు!

ఎందుకంటే అందరికీ వినిపించారు 10 మం లకు ముందు ఇలా చూచాయలు మాత్రమే!

మరిప్పుడా! ఇది యథార్థ భూమిలో కథలు కాదుకదూ?

—

కొత్త గాంధి జనదినము.

(కొత్తపేటనే జరగాల్సిందిలా)

ధర్మస్థాపనే యజ్ఞప్రవేశలక్ష్యము, కాల వ్యవధానము తెలుగు భక్తులు పాదములు, చిలువ్వలేని శత్రువుల కోపము మాపురు, దేశ మెల్లడలను, భ్యాతిగాంచిన నీవుకాను నేరని వర్ణంపరాలము.

కాంతిమూర్తి! పర్యాయ నీవు సుమా! కాంతి కల నీవు సుమా! వేయేల, భూలోకమున వరలు రించిని రాజ్యప్రభుడవు, నీవు దేవాంశ సంభూతివమమా! నీవుహారు యజ్ఞనీయము. ఆబాలగోపాల! భారతీయోద్ధారకా! పవారినులకు దగ్గరపు యుక్తులెల్ల దొడుకొన్నవి ప్రతిభము వెంటిరు. అట్టి నీవుకీర్తి వేనసన్నిధిగలము.

కళ్యాణి వేల్లారి! ఎట్టిరిలుమూ జన్మించి, యుట్టిభ్యాతిగొండితిరి! నిన్నాగాధిరుట్టై మేము సభ లేము సమూహములు! మేము యుజ్ఞివము లేము యూడంబములు! వచ్చినది మనయము. నీ వాడి వాడ్రేమల ఫూవాయుణమో ప్రేయటివి మంకేతించిన భగయము. ఇదిగో నీపాదములకు నిన్ను పూజించుట కెనుమతి యొసంగుము. అభి వందనములు నాకొనుము.

"మహాత్మా! నవు సత్యమునకే వాకేవ్రతుని వాయుము మంత్రు కెందుమ్మిది. నవు నీలంలో కొన్నప్పుడు నీలం క్రమేణ బంగారుదే వమ్మయ్యి నదే. బాపూ! వాడా ప్రేమముకే సుఖమును, బంధుత్వమును, ఇంకు నీకిని భూలోకాశ్చర్యము వదలికేసుకు పోయిరో, వారిదు నిన్నుచూడ యుండిది వాడుమా!

మాస్టర్జీ! ఆసీకు నీమం చేయుటలో బంగారంవదు కింకు నీకు దొరకాయి యని గాక! నిన్నా పరమాన్ని నిస్సాయమ్మలంచుదిం చేయుమాక!

దేశీయ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింపుడు!

స్వదేశీ సరకులనేగొని హిందూదేశ

ఆర్థిక దుస్థితిని బాపుడు!!

ప్రతితాలూకాలో కమీషన్ మీద సబుయేజంట్లు కావలయును.

గ్రాజ్, కేవళ, మాస్టర్ మొదలగు పటిమశైమగు సబ్బులు
బెంగాలు, హైదరాబాదు కాగితములు, స్వదేశీ
సిల్కు పెట్టెలు, సిగరెట్లు, గొడుగులు
తదితర స్వాస్థ్య సామానులు
మిగుల సహాస్యమైన ధరలకు
విక్రయించబడును.

ది నేషనల్ బిజినెస్ కార్పొరేషన్,
ఏజంట్సు అండ్ జోబర్సు,
పెద్దబజారు, నెల్లూరు.

"చేసినవారిక చేసినంతే"

పొలాను తాలూకాలో రవుళ్ళపల్లి యనే పల్లెటూరిలో వ్రుడిక రామిరెడ్డి అనే 42 ప్రాయంగల కష్ట జీవులు ఉండేవారు. 43 ప్రాయంలో బంగారమంటి మనుషులుండి వ్యవసాయంచేసి, కాళ్ళకీమంగా కాపురం చక్కగుండే అట్టి రామిరెడ్డి యీ ప్రభుత్వ పాలు మాటలు వెళ్ళలను వెలుళ్ళుటకు యింటి మీదుగు వాడిక, భార్య పిల్లలను వదిలి, రేయుంబవళ్లు కష్టించి పనిచేసి, కుటుంబ భారాన్ని భార్యతో కూడా బ్రద్దలుచేసి, చుట్టూలూరి, తాలూకా లోని ఓ గుమ్మంలో స్వతంత్రంగా మెంబరీవాగా చెళ్ళికవచ్చాడు. ఇతని ప్రమాణ వచ్చినది యింతయినా ఆశతో వుండగా 1-10-31 తారీఖున యేసోమను చెలుదికే దినాల్ డిక్కీను ఆర్డరు చేతి అడిపాడి. ఆవ్యాయముకు, ఆక్రియముకు, మూడణాలకు, పాల్వుడి స్థలములపట్ల చెప్పవాడని చేకర్చి, యుంతయినా కష్టపడి, చంద్రాయముకు యింత మేలుచేసినా, అభిమన్ కాకకే దక్కక వాయిమాసాలా! మీ పంట్రీ వీరాదని చెప్పిరి. స్థలములగోము ఎన్నటికైనా తప్పనుగదా!

ఒక స్థలము.

సాంబమూరు సంస్థానంలో రైతులకు సహాయం.

సాంబమూరు సంస్థానంలోని రైతులు తిని ప్రభువుకు మొరపెట్టుకొనుచున్నారు. పాడు కొన్ని విపరీతమైన పద్ధతులకు అప్పగించి; అవాంతరై వారాలు కాళ్ళలుచేసి, తమ భూములను బట్టి చేయుటకు సిద్ధంగా వున్నారనియు, వచ్చేపంటల వాటికైనా అగితే, బాకీలు కొంతైనకు తీర్చుకొ వచ్చునియు, లేకపోతే నిలువ నీడలేక, అధో ల పాలవుతామనియు మొరపెట్టుకొనిరి.

పాడుకొన్ని విపరీతమైన పద్ధతులకే మూలములు యిప్పటివనియు, కష్టే పంటలకయిను తీర్చ చెల్లే లేదనియు, కేవలం వ్యవసాయంవల్ల జీవించే వారి అస్తిమీద అములు జరుపబడేరాదనియు అర్థం జాలిచేసిరి. మమ్మల్నందరిని బాధపెట్టడా కాపాడవలదని. ఏలాకాపెట్టైం వసూలు చేయుటకు ప్రభువు, ఆసామికి కొంత నిర్దిష్టమైన ఆస్తిపరిని మిగిల్చి, మిగతా ఆస్తినే బ్రద్దలుచేయడగునని, పదవ నిర్దిష్టమైన జీవనాధారపు ఆస్తిని ఎవరును బ్రద్దలుచేయరాదనియు శాసించవలదని. రైతులకు వ్యవసాయం పనుల నిమిత్తం మేగాని వడదర కాళ్ళ మూలకు ఆస్థలీయబడకుండ శాసింపబడునని.

సెల్లూరు మున్సిపాలిటీ, కనిగిరి బస్సులదాకా వచ్చినదే!

సింగరాయకొండ నుండి కనిగిరికి పోవు బస్సులు 6-కి మాత్రము ప్రైవేటు యిచ్చినట్లును అందుకై ప్రైవేటు యిచ్చుటకంటే ముందు కనిగిరి మున్సిపాలిటీ యూనియల్ బస్సులకు రిక్వెస్టు పంపుకొను నది లిబరల్యాసాలుకొరకని యిలా కొంతకాలము బస్సులను 1 బస్సుపెన్ని జిల్లా బోర్డువారు ప్రైవేటు యిచ్చినారట.

సింగరాయకొండ నుండి కనిగిరికి ఓర్వాలు వీళ్ళిస్తూ పోవుటకు యూనియల్ బస్సులవారు రు. 200 లకును, పెంకటప్పు వర్లారా బస్సువారు రు 100 లకు పోవుటకై పెండ్లు పెట్టినారట. ఆది యింకా తీర్మానమైనట్లులేదు. యూనియల్ బస్సులలో మెల్లూరు మున్సిపల్ పథ్యము పనా బాబ్ భూ పాపోపోటకొరకై భూమున్నదట. వారిపలుకుబడిని విని పోగించి పెంకటప్పు వర్లా కాల బస్సు ర్యాన్సు చేయించారట. ఇది నిజమైతే ఎట్టిసు పథ్యాల పటపాలవా పాలథ్య బి చింపబడకలెనో? నంతోషపడవలెనో?

—

వింతలా, నిర్లక్ష్యమూలా?

ఒక ఆంధ్ర బుద్ధిమంతుడు పట్టాభిస్వరము ప్రైసు ఆర్డీయిచ్చుకొంటు కోమగ్ల మెలబిందు కు 100 కు 10 మొదలు 30 వరకు వటం వా తీసుకొనిగాని, యు. 1-కి 0-2-0 లు ఇస్తు పెచ్చించుకోవలసినదిగాని పట్టా ఇవ్వనిదను చేయనంటాడటగా!

కూపస్థుల ఆంధ్రబుద్ధిమాత్ర రైతు అర్థిక విచారణా నంబరము (నంగా కమిటీవారు చేసిన) తీసివేసి వారంటారు నిజమేనా?

* * *

ఒక ఆంధ్రబుద్ధిమంతుడు విస్తరణులలో రైతుల మ వంగవెట్టి బందిలెత్తిను, ఇంటివాకిట్లో కుప్ప గొట్టి బస్సు వసూలు అయ్యేదాకా రాకపోకల నవ్వుచుండును, రైతుమెడకు చుట్టువేసి పాపు లాడుకొనుచుండును.

పాత అధ్యక్షునకన్నా?

మొగంతా క్రతి వందుగొండలు తిరిగి జాతా బాని మున్సబ్‌జీ వాళ్ళింతా కలిసింది, నుంచు ఆ యను పంథామణులు వాలించి, బుజ్జాయ్య చూపుల్లో గోతాళి కామాయణాన్ని కవిలించి, రాయప్పస్వ వ్యాక్ కాళ్ళకూలంలో ఎనుకు చుట్టుక్కుల కీరోజు కా చనాయు పాగించి, లొమ చుట్టూలవంతా సాష్టాంగం చేసుకొని, పాయంత్రం ఆకీదాకుపట్ట పుష్కిశాధ్యాయ శ్లాఘాకర్షం గోపాలరావు గుమ కొన్న మహాధికారిగారు వచ్చిన్నట్లు పారవాకుమాద పంపొచ్చి, ఒళ్ళాపైకి గా కోనాయుల్ని పెట్టి పాక్షింగ్యు చేసుకొని మళ్ళిలా చూని రాకం లెళ్ళ లేచ్చాను, చూసి ఆశ్చర్యం వచ్చి పిట్టలు కప్పా యిలవ. యాగ్రిక బస్సులాట్టే వేశాం. ఆదివర చూచిగా యిందులో అంతపేసంతాడా లేదా రాను.

లెక్క వివరం.

(1)	స్వంతం	1
(2)	మహాపద్మవీయులు	2
(3)	బస్సు	1
(4)	క్రైస్తవులు	1
(5)	ఆర్యవైశ్యులు	1

మహాల్, టోటల్, నెల్లసి, పుల్లుమొత్తి 6

మొబల్లగం ఆయ మార్గద—

మా:—

ఇది పబ్లీకు అకౌంటు కాబట్టి ఎవరై నా మా ఆఫీసుకువచ్చి చూచుకొనుటకు నిరభ్యంతరం.

ఇట్లు,

అడ్రసు:- చివటం గుంటుపల్లి,
383, టి. టి. రూ. కాలువ్‌పేట్
బొను బజార్
నెల్లూరు
సదరన్ ఇండియా
వీక్షించుడం
భూలోకం చోప్పు.

—

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు.

అక్టోబరు 4 తేది మొదలు 13 తేది వరకు నామినేషన్
,, 15 తేది పరీక్షలన
ఇవ్వబడును 10 తేది ఎన్నికలు

మూలాంకి కట్టిపేయుట, ఇత్యాది ఘోర నాటకా లాడుకుంటే చిత్రకలు, వాయిదాలు కదుపుతూ వచ్చి కదలకుండా ఉన్నారుగా! ఎంతవ్యవహా రమ్యా?

* * *

ఒక వెలుగు బుద్ధిమంతులలో సగం 15 భూమ్యా కదులు మొత్తంమీద, పట్టణాలంటే చాటి చుట్టిరాడ ను. 1-కి 0-1-6 వంతుల భూమి పాళ్ళు వసూలు చేస్తున్నాడటగా! ప్రభుత్వం ఎంత కళ్ళుమూసుకొని ఉందయ్యా!

* * *

ఒకపల్లెలో ఒక ఆంధ్ర బుద్ధిమంతులలో 20 ఎం లకు భూమ్యాము రైతులు సంతలో కొన్నారు (పాపు) చేసుకుంటూ ఆట్టి రైతుల్ని చట్టు కొని సర్వకట్టి కంచెట్టి పిట్టలు అని చెప్పిందే నట! ఏంకతాలు చూశ్యారా బాబులూ!

"జమీందారీ" రైతుల ఆర్థిక విచారణ.

(ప్రొఫెసర్ రంగా కమిటీరిపోర్టు ననుసరించి).

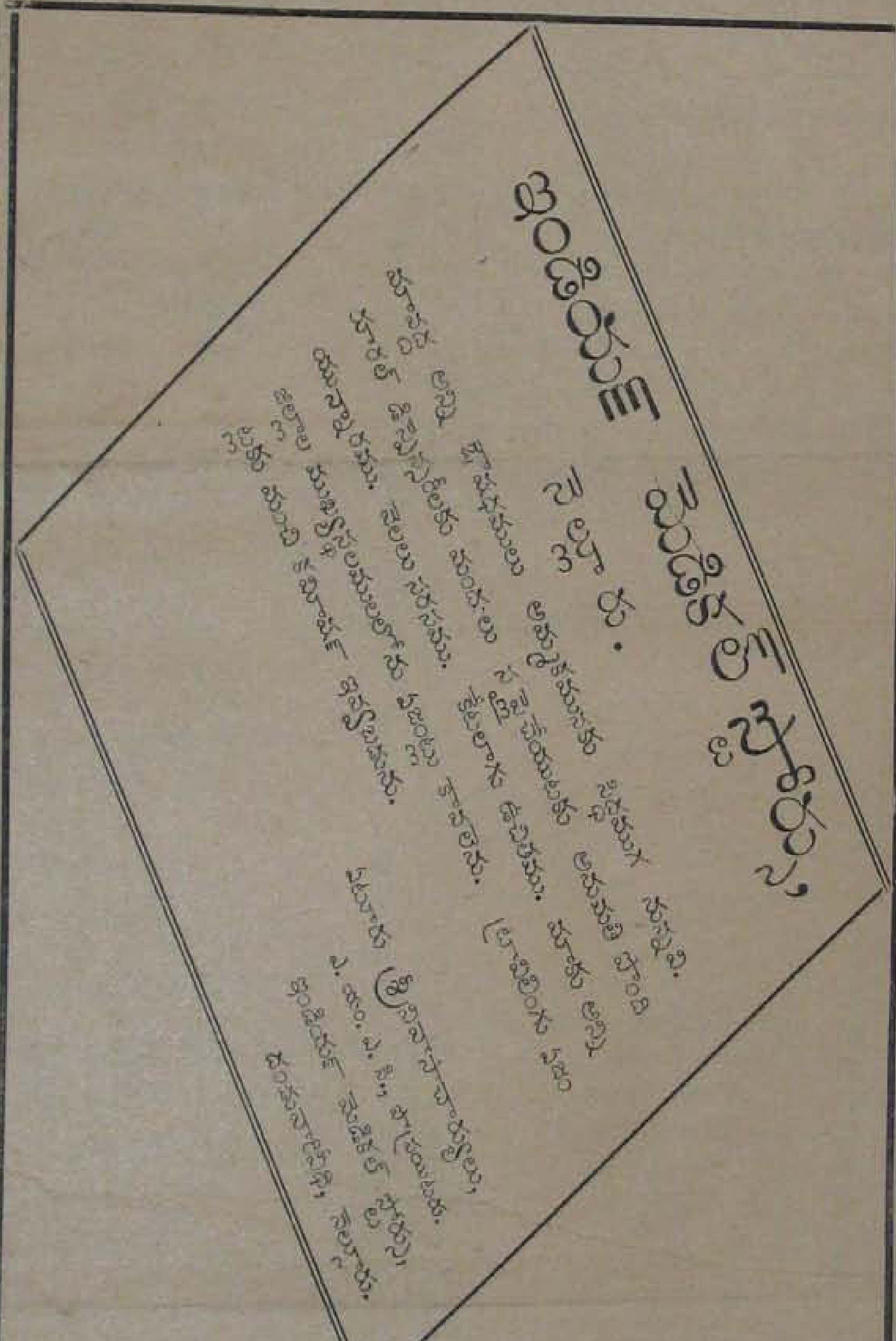
పల్లిపట్టు, తిరుపతి దేవస్థానము, మఠం ఎస్టేటునందలి రైతులదుస్థితి.

(గతసంచిక తరువాయి).

బొబ్బిలి రైతులకన్న చెట్టివారు రాజాగారి పల్లిపట్టు ఎస్టేటు నందలియు, తిరుపతి దేవస్థాన గ్రామాదులయు రైతులదుస్థితి యింకను నీచమును, అత్యఘోరము నై యున్నది. శిస్తులబాధ మిక్కిలి యెక్కువయగుటచే పెక్కండ్రు రైతులు ఎస్టేటు వదలిపోవుటయు, తమ హక్కుల భూస్తిగ కోలు పోవుటయు సంభవించుచున్నది.

చెట్టివారు మహారాజా గారికిని, తిరుపతి దేవస్థానము వారికిని, మహంతు గారికిని క్లిష్ట పరిస్థితుల నెల్ల చక్కబఱచుటకు తగిన ధనముగలదు. కాని ప్రయోజనమేమి? 'అంగటిలో అన్నియు న్నవి, అల్లునినోట శనియున్నది'! ఈవిషయముల నన్నింటి బహుశ్రద్ధతో విచారించి అత్యంత పరిశోధన సల్పుచున్న శ్రీరంగాగారికి ఎల్లరును కృతజ్ఞులు. దక్షిణదేశమందు 'తమిళ' దేశస్థులును 'తెలుగు' దేశస్థులును ఈ ప్రకారముగానే శ్రీరంగాగారికి సహాయపడుదురని విశ్వసించు చున్నారము.

సంవత్సరమునకు ఒక లక్షరూప్యముల వసూలు బడి యిచ్చుచున్న ఎస్టేటునకు, చెట్టివారు మహారాజుగారు భూస్వాములైరి. మెట్ట భూములు ఎకరము ఒకటింటికి రు. 9-2-8 ధాన్యపు భూములు ఎకరము ఒకటింటికి రు 41-1-8 లు శిస్తు విధింపబడుచున్నది. వెంకాయచెట్లువాటిన భూములు ఎకరము ఒకటింటికి రు 23-10-8 లు, మిరపకాయలు పండించుచోట్లఎకరము ఒకటింటికి రు10-2-8లు, శిస్తువసూలు చేయబడుచున్నది. ఈ భూములయందు ఏసంవత్సరమైన రైతులధికముగా పండించిన ప్రత్యేకపు శిస్తు కట్టవలసియుండును. ప్రస్తుతపు ధరల ప్రకారము ఎకరము ఒకటింటికి రు. 23 మొదలు రు. 80 లు వఱకు శిస్తువేయ బడుచున్నది. ధరలు ఎక్కువయైన 1918 మొదలు 1922 సంవత్సరములలో రైతులు ఎకరమొకటింటికి 120 రూప్యముల కూడ కట్టియుండిరి. ధాన్యపు ధరలబట్టి శిస్తు వసూలు కాబడుచుండుటచే ఇట్టిఅనర్థములు ఉత్పత్తిల్లుచున్నవి. సర్కారు ప్రదేశముల వలె కేవలము ధనరూపమున శిస్తు వసూలు చేయబడకున్నను తమ భూములందు పండు ధాన్యములో 60 o/o శిస్తు మూలముననే పోవుచున్నది. ధాన్యమే కాక రైతు కట్టవలసిన శిస్తులో సగ వంతు మామూళ్ళైయున్నవి. ఇంత దుర్భరమగు శిస్తుల కట్టలేక రైతులు పొలముల దున్నకయు, పొలముల విడనాడియు పోవుచున్నారు. క్షీరసముద్రపంచవలి మాదిన కృష్ణమనాయుడు అనువానిని ఎస్టేటువారు 300 రూప్యములకు వ్యాజ్యెము వేయగా అతడు తన ఆస్తి నంతయు వదలిపోయెను. అతని ఆస్తి మిక్కిలి క్షీణదశయందుండుటచే దానిని ఎవ్వరు కొనకుండిరి! చెట్టివారు మహారాజుగారు తన జీవితమందొక్క మారైనను తమ ఎస్టేటు భూముల పరీక్షింపలేరి. మహారాజాగారికిగాని ఆరని పుత్ర పౌత్రాదులకుగాని వారి ఎస్టేటు ఎంతయుండునది ఎక్కడ ఉండునది తెలియదనుటలో ఏమున్నది? అందుచే కరణముల సామ్రాజ్యము స్వరాజ్యమైనది; వారి కృపాలాక్ష వామ్యత సముద్రతరంగముల రైతులు తేలియాడు చున్నారు. ఇట్టి శిస్తులు గిధింపబడుచున్నను మహారాజాగారి వర్తమానము క్షీణదశయందే



యున్నది. గత సలుబడి వత్సరములు క్షీర సముద్రమందలి వసూలు 6,000 రూప్యములనుండి 800 రూప్యములకు తగ్గిపోయెను. తటాకములు మిక్కిలి శిథిలములై పోవుటచేతను, కాలువలు నిర్మింపములై యింక పోవుటచేతను రైతులు భూములను సాగుబడి చేయక వదలి పోవు చున్నారు.

తిరుపతి దేవస్థానము ఎస్టేటు, లందలి వింత మామూళ్ళు.

పత్తిపుత్తూరు, నడవలూరు పుత్తూరు గ్రామములందు రైతుల విచారించగా ఈక్రింది విషయములు తేలినవి. పల్లిపట్టు ఎస్టేటులో మాదిరి ఇక్కడగూడ భూములు సర్వేచేయబడలేదు. మొదటిపంక్తికి 40 రూప్యములు రెండవపంక్తికి 32 రూప్యములు పన్ను వేయబడుచున్నది. ఒకొక్కప్పుడు 100 రూప్యములు మొదలు 120 రూప్యములవరకు శిస్తు వసూలుకాబడి యుండెను. జమీందారులు ఇక్కడగూడ రైతులయొద్దనుండి 14 అక్రమపు పన్నుల వసూలు చేయుచున్నారు. కరణమునకు దేవాలయమునకు, అడవిగాచు వానికి, రాజాగారి వైద్యునకు, రాజాగారి కవులకు, రాజాగారి దీక్షితులకు, గ్రామదేవతకు, రాజాగారి పల్లకీ, దీపపుభత్యములకు, రాజాగారి వేడుకసమయమందలి మందుగుండు సామానులకు, రాజాగారి పరీక్షార్థము మాపు గడ్డిమొల్కలకు, రాజాగారి పండుగలు మొదలగువానికి అగు ద్రవ్యము రైతులయొద్దనుండి వసూలు కాబడుచున్నది. ఈ విధముగా రైతులు మహారాజాగారికి తమ ద్రవ్యమును వినియోగపరచుట గర్వింపదగిన విషయము కదా! నారాయణవరము తాలూకాలోనున్న 232 గ్రామములనుండి వసూలుకాబడు 2,50,000 రూప్యములలో 50,000 రూప్యములు పైపైన్సుల మూలకముగ వసూలుకాబడు ద్రవ్యము! ఇట్టిపరిస్థితులు ఎక్కువగుటచే భూములు అమ్మకమునకు నిష్ప్రయోజనములగుచున్నవి. పల్లిపట్టు, దేవస్థానము మహంతు ఎస్టేటులలోను వడమాలపేటలోను అప్పిచ్చువారలు భూముల తమ స్వాధీనముచేసి కొనక స్వల్పపు వాయిదామనములుగా (సింపిల్ మార్టుగేజి) వానిని తీసుకొనుచున్నారు. అందుచే ఈ ప్రదేశములందు మాగాణి భూములు ఎకరమొకటింటికి 30 రూప్యములు, మెట్టభూములు ఎకరమొకటింటికి 10 రూప్యములు వంతున వెలబోవుచున్నవి. మెట్టభూములందు బావులున్న ఎకరమొకటింటికి 150 మొదలు 200 రూప్యములవరకు విక్రయమగుచున్నవి. భూములు సస్యశ్యామలము గానున్నను, వానిని సాగుచేయు రైతులు మిక్కిలి తక్కువగా నున్నారు.

జమీందారులస్థితి.

జమీందారులస్థితి సంపదలుగూడ అట్లనే యున్నవి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు తొట్టతొలుత హిందూదేశమును పరిపాలించు సమయములో దత్తమండలములోని పరిస్థితులు ఎట్లుండెనో అంతకన్న పల్లిపట్టు, దేవస్థానము, మహంతు ఎస్టేటులలో పరిస్థితులు ఘోరతరములుగనున్నవి. శిస్తును జమీందారులు వసూలు చేయలేకున్నారు. తిరుపతి దేవస్థానమువారు రమారమి 18 లక్షల ద్రవ్యమును రైతులనుండి యింకను రాబట్టు కొనవలసి యున్నది. వ్యాజ్యెము వేసి డిక్రీలపొంది భూములను స్వాధీనపరచుకొన్న కోర్టు కర్చులుగూడ రాకుండ యుండుట సంభవించుచున్నది. పత్తిపుత్తూరులో 41 రైతులు 21000 రూప్యములు అప్పుచేసిరి. అనగా వారి కుటుంబము ఒక్కటింటికి 500 రూప్యముల అప్పు చేయబడియున్నది. అంతియేకాక 6,000 రూప్యములు శిస్తు జమీందారులకు ఈయవలసియున్నది. అప్పిచ్చువారలకు భూమిపైని జిరాయితీ హక్కు ఇచ్చివేసి రైతులు పెక్కండ్రు కృశించుచున్నారు. నడవలూరులోని 50 రెడ్డి కృషీవలులు తమ భూములను ఇండ్లను వాకిళ్ళనువదలి తిరుపతికివచ్చి కూలిపనిచేసి జీవించుచున్నారు. అట్లు వారు వదలగా లెక్కకువచ్చిన భూములు 250 ఎకరములు.

తగ్గింపు శిస్తులు జమీందారులకు అనుకూలముగాని, రైతులకుగాదు.

ఇట్టి ఘోరంపుశిస్తుల తగ్గించిన అది జమీందారులకు కొంత మేలుచేకూర్పగలదు. అందుచేతనే తిరుమణ్యము గ్రామమునందు 25 మొదలు 30 o/o మహంతుగారు శిస్తును తగ్గించిరి. గోవిందదాసు గారు 50 మొదలు 75 o/o తగ్గించిరి. దేవస్థానమందుగూడ 25 o/o తగ్గింపబడెను. ఒక దేవస్థానముతప్పతక్కిన ఎస్టేటులన్నియు రాబట్టుకొనవలసినంత రాబట్టుకొని రైతులను పీల్చి పిప్పి చేయక విడుచుచున్నట్లున్నది. కార్వేటినగరము కాళహస్తిలోని ఎస్టేటుల స్వాధీనపరచుకొన్న ప్రభుత్వమువారు కుదుకు విసిగి వాని పరిపాలనము వదలుకొనిరి. ప్రస్తుతపు దేవస్థానపు భూములన్నియు ఒకప్పుడు కాళహస్తి ఎస్టేటునకు సంబంధించి యుండెనని తెలియవలెను. ప్రభుత్వము వారు మిక్కిలి శ్రమచే ఎస్టేటు పరిస్థితుల ఖండించినను వెనుకటివారు "పద్దు చెప్పిడి" లేక పరిస్థితుల మరింత అల్లకల్లోలము చేయుచున్నారు!!

సశేషము.

మహారాజాగారి వర్ధంతి.

పోలో పందేలు.

ఈనెలలో వెంకటగిరిలో మహారాజాగారి వర్ధంతి పోలోపందేలు" అని మద్రాసు మొదలు నెల్లూరువరకు వాల్ పోస్టర్లు కనబడినాయి.

ఇదిచూస్తే రైతులకు కడుపు నిప్పంటుకొని. వాల్ పోస్టర్ల క్రింద ఖర్చుపెట్టిన మొత్తముయితే చెడిపోయిన చెరువు తూమయినా బాగౌవునంటే అంటారు. కాని రైతుకు కష్టిరక్షగా?

నము నమంకటో.

సమ్యావిశేషాలు, విశేషాలు.

"ఎలక్ట్రిఫికేషన్" అను గ్రామ్యదేశమందు వెలుగులో 8 మైళ్ళ దూరంకు ఎగిరిపోయి అప్పుడు వెలుగులోనుండి బయటికొచ్చి 150 మైళ్ళవేగముతో 25900 అడుగుల దూరం మంటి 142 దేశంలలో అనగా 21/3 నిమిషములలో భూమిని చేరును. ప్రపంచములో ఈయిదవ మందు ఇంతకన్న మంచివి పొందగలిగిన వ్యక్తిని ఎవ్వరు మ చూడియుండలేదు. ఈవిధంగా వెలుగులోనుండి క్రిందికిదుముకు రమ్యతలలో 10 వ వంతు మ్రీలు.

మోస్కో, గోర్కీ, లెనిన్‌గ్రాడ్ పట్టణములందు మోటారు ఫ్యాక్టరీలలో 25795 మోటారు లారీలు 8416 మోటారు కారులు 1934 వ సంవత్సరమందు అంతమయ్యే 6 నెలలలో తయారు చేయబడినవి.

ఆకాశమునం వెళ్ళుచుండగా కాళ్ళతోత్రొక్కి పైకిలాగే ఈకెలలో రష్యాయందలి క్రిమియా రాష్ట్రములో ప్రదర్శింపబడును.

6 గురుకైతులు జీవిత్రాంతము వరకు పొలములో పనిచేయుచుండగా పిదుగు పడుటవల్ల చనిపోయిరి. వెంటనే వేరొకమన్న ఒక డాక్టరువచ్చి వారికళేబరములను గొంతుబారు భూమిలో పూడ్చిన చివారిలో 6 గురిని బ్రతికింప గలిగెను. ఊరు మకు ఈచికిత్స తగినదని యీ వైద్యుడే కనుగొన గలిగెను.

కొలమ్నాలో రష్యా ప్రభుత్వ ఫ్యాక్టరీ ఒక దినదినమున వైద్య యంత్రమును తయారుచేసి ఆది మొదటి వేళివలొగ్గుతోవే 750 మైళ్లనూ రము పోగలదు.

రష్యాలో కనిసపు కూలి నెలకు రూ 120. కొన్ని భాగములందు రు 240 ల వరకు కూలి గిట్టుచుండును.

గర్భవతులకు ప్రసవమునకు ముందు 2 మాసములు, పిమ్మట 2 మాసములు పూర్తిజీతము ప్రభుత్వమేయిచ్చును.

రష్యాప్రభుత్వము లక్షా పదకొండువేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులను 1930 మొదలు 1933 లోగా తరిక్షీదుచేసి వేళమందన్ని భాగములకును పంపినది. 19 లక్షల మంది నిరుపేద యాత్రికుల వద్దు వారిని మోటారు డ్రైవర్లను తయారుచేసినది. 16 లక్షల మందిని సమిష్టి జీవనమునకు ప్రలలను అలవాటుచేసి వారి పంథములను చక్కగా వడిపించగల వైత్తనదార్లను యేర్పాటుచేసినది.

1933 వ సం॥ వరకు కార్మికులకు ప్రత్యేకమైన వస్తువులను విక్రయించుటకు 2,77,974 వస్తు మార్కెట్ స్టోరులను నిర్మించినది.

కైతులకు వ్యవసాయము బూణములక్రింద 210 కోట్ల రూపాయలను పంచిపెట్టినది. మంచి పంటలకు భోజనమునకు 42 లక్షల మున్నాల ధాన్యమును వడ్డీలేక బదులయిచ్చినది. 451 కోట్ల రూపాయలను 1930 మొదలు 1933 లోపల నిరుపేదలగు కైతులకు పన్నుక్రింద త్రోసివేసినది.

6 వేలమంది స్త్రీలు ఉమ్మడి సేద్యపు సంఘముల ప్రెసిడెంట్లుగా నున్నారు. 7 వేల మంది పదరు సంఘములయొక్క కార్యనిర్వాహక వర్గ లుగానున్నారు. లక్షమంది స్త్రీలు ఉమ్మడిసేద్య ప్రచారకులుగా మన్నారు. 7 వేలమంది నిరుపేద మోటార్ల డ్రైవర్లు.

వెంకటగిరి రా॥ కైతులకు విన్నపము.

కంచె పరిజాస్తుల పుస్తకం.

వెంకటగిరి రాజ్యాలలో చిన్నములు లేదుగుడ కంచెలలో నడ్డిపట్టలేదు. అకారణముగ కొన్ని గ్రామములలో యింతవరకు కంచె పరిజా స్తు లిచ్చుటలేదు. ఇకనుండి దొంగిలు భయము నిరకాస్తులు పుచ్చుకొనుట అవశ్యమగుచున్న. గత సంవత్సరములో కలెక్టరుగారి తీర్మానములో కైతులకు కరకాస్తులు పెట్టవలసినట్లు చెప్పిరి. కావున కంచెలలో నడ్డిపట్టినను పట్టుచున్నను తగ్గ దేబ్బ కట్టుటలో దొంగిలుటవారు ఈసంవత్సరము. కొంత పరియగు వాయిదాయిచ్చుకు లేకపోను. ఇది వత్సరము పంటలులేని గ్రామాలెన్నియోకలవు. ఈ సంవత్సరము కస్తులలో గవర్నమెంటు వసూలు గూడ కలిగియుంటచే కైతుల పీల్చి పిప్పిచేసిది. పంట లుపాడైన సంవత్సరముల రిమిషన్‌లలోగొలి యింది వరకులేదు. కాబట్టి ఈ పరిస్థితులలో కంచెల కస్తులకు కొంత వాయిదా యివ్వకలేపోను.

కైతులుమాత్రం కష్టంగా దరఖాస్తులుపెట్టి స్టాంపులు అయినా స్వాధీనియిచ్చుటలేదు. కట్టే సెల 1-కు 100-0-0 కి 0-8-0 లకు మించి తీసుకోకూడదని ఇది సంవత్సరము తీర్మానము కాబడినది. షికారి కంచెల విషయములో నడ్డి ఎడిపోయిన వెనుక కైతులకు వేరెపు వదలుమన్నాను. ఇదిచా లా అన్యాయము. ప్రకాశములో వదిలనివో బృహా కంచెపుల్లకి కట్టినలేనిగాని కైతుకు లాభములేదు. దీన్నిగూడ ఎస్టేటువారు గమనించి కైతుక్షేమ మును ఆదరింపు ధర్మము.

నె॥వెం॥ రామానాయుడు
కార్యదర్శి.
నె॥రా॥కై॥ సంఘము.

విశ్వనాథ వైద్యశాల
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

సంవత్సర నిర్దుష్టముగా అనేకవిధమైన దో మధములు అప్పటికప్పుడే తయారుచేయబడినవి దొరకును. మూ విక్రయశాలలో అనుభవజ్ఞు డగువైద్యుడు ఉచి తసలహానిచ్చుటకు నిర్దిష్టముగ నుండును.

ము.
ప్ర
తిదినము
సాయంకాల
ము ప్రధానవైద్యుల సలహాలభించును. వలసి నవారికి మాకేటులాగు ఉచితము గ పంపబడును. ప్రతి ముఖ్యస్థలముల లోను ఎజెంట్లు కావలెను. కంట్రాక్టరు ము మా కుటుంబములో వే ర్గించినది.

విశ్వనాథ సుబ్బరామవైద్యు,
ఆయుర్వేద డాక్టరు,
ప్రొప్రైయిటరు.

కొనరం జమీందారుల దురవస్థ.

కొనరం గ్రామం కొన్ని కష్టములు. 1. చీమ లదూను మీరకూలుపుట, 2. కొరం పుట్టడం, 3. గోర్లకి వెంకటుపాము, 4. రోమాలు అన్యాగడ్డి, 5. అమ్మపల్లి వెంకటుపాము, పిల్లలు రోయడం గాను వాగేర్లుకు విప్పలోయ్యలు కొట్టించుకు మోకాలు చిరిగి 1-కి రు 10-0-0 పెట రూపాయలు అవరాధం చెల్లించవలసిన కొన పైన పుట్టెన్ను పాడిచేయించి చివరి మెట్టిం చెల్లించకు పైకిలు పీల్చుతోంటుడా కష్టపెట్టి చేయడం వల్లనా చూలు జరిపించడంవల్ల పీడ కైతులు అనేక కష్టనష్టములు పడి చెల్లించి రాలేదు. అయ్యో కొనరం. యీపైన జమల మెంత భగవంతుడు రెప్పుడు ఆలకించునో తెలియదు.

కొనరం గ్రామంలో వెలసి శ్రీంగార్ల స్వామి శ్రీవెన్న కేశవస్వామి వార్ల దేవస్థా మలు పూజ నైవేద్యములు లేక నిలిచిపోక సవరుదేవస్థానముల యినాంభూములు జమీం దార్లవారు స్వాధీనము వుంచుకొని అన్నివసుమా దములు స్వప్రయోజనం చేసుకుంటూ వున్నారు.

యిందుకుగురించి ధర్మాధికారులకు దరఖాస్తులు చేసుకొనగా అన్ని కాగితాలు చేయించుకున్నారు.

1915 వ సంవత్సరం 1934 వరకు కొన్ని కొన్ని కారణాలవల్ల కొన్ని గ్రామాలు చేసిది కూడా ఒకేకుములుగా ఇవరి పొలాలు చూసుకొనలేక చుట్టు చుట్టు కొన్ని కొన్ని కారణాలు చేయించుకొనడం జరిగినది.

(కొనరం గ్రామస్థులు)

బదిరంగబలి జ్యోతిష్యం

శ్రీ వీరాంజనేయస్వామి అనుగ్రహం (ప్రశ్న)
(అనేక దౌర్భాగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది.)

తమధనమ్యత్నమునుగూర్చిన ప్రశ్నలమకు రూ 1—4—0.

ప్రశ్నలను వ్రాసి ఒక కవరులో పెండిన బరులు పూర్తి కవరును అనుసరించి పంపబడును. జాతకమకళ్, లేక ప్రశ్నిని వ్రాసేకాలమును చెలుపవలెను.

"తపాలాచెలవు వేయు"

ఇంతకాయితర వివరములకు వ్రాసేది.

అ. క. కృష్ణమాచార్యులు,
బదిరంగబలి జ్యోతిష్యం, మున్నూరుపోస్టు
దిండివనం (మద్రాసు) సౌత్ ఆర్కాటు జిల్లా.

నకిలు మందులమాటి మోసపోకుడు
అప్పతాంజనం డిపో వారి
తామరతైలము
డబ్బి 0—6—0. 12 ,, 3—8—0.

రాజారాజి గురుకు ల తామర తైలము కొనినా కములకు చాలమంది మండులలో తయారు చేయబడి 40 సం॥నుండి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. పెళ్ళిపిల్లలు మండి యున్న దోమర, దీట, పీనుగాట్టి, శోభి పొడులు మొదలగు వానిని రండే పూతలతో నిర్మూలముచేసి చర్మమును సుస్థిరపరచును. దీనిని చర్మమునై రాచిన మంటియుండదు. చర్మము వలుచెక్కిదు, పుండుపడదు.

ట్లాకులు :— 1. మ్యా॥ అందు కంపెనీ, మద్రాసు.
2. ఎ. బి. శకీరు, మద్రాసు.
3. జె. యం. సెత్, మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి. మద్రాసు.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసి, నాయుడుపేట.

(1) గనేరియా మిక్చర్—5 దినముల గ్యారంటీగా కుదుర్చును. బె. 1—0—0
(2) జ్వరకేసరి:—అన్నివిధములైన జ్వరములను వెంటనే తగ్గించును. ,, 0—12—6
(3) గృహసంజీవిని:—వైద్యానకు, లాభకి ప్రచ్ఛకొనుటకు పనికి వచ్చును. అనేక వ్యాధులకు విచారించును. ,, 0—10—0
(4) వైట్ పిల్స్:—సుఖవిరోచనకారి. వలుబంధమును పోగొట్టును. ,, 0—3—6
(5) గోరోచన మాత్రలు:—పిల్లలకువచ్చు అన్నిజబ్బులకు వాడ రగిన సంజీవని వ్యాకెటు ,, 0—3—6

పోస్టేజి ప్రత్యేకము:— వాడవలసిన విధానము, పుండుతో పంపబడును.

వీజంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును.

ఆర్. ముద్దుకృష్ణయ్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు,
నాయుడుపేట, నెల్లూరుజిల్లా.

పటాభిషేకము, ముగ్గులపోటీ, ప్రకాశికము, నెల్లూరు వెంకటగిరిరాజాగారు. ఎమ్ ఎ॥ ముద్రణాలయం, గాంధీబొమ్మ, నెల్లూరు.